

Strålsäkerhetsmyndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Rapport

Datum: 2020-03-23

Diariernr: SSM2019-6578

Arbetsgrupp: Robert Petersson, Thord Eriksson

Beredning: Emil Jorpes, Lars van Dassen, Johan Anderberg

Beslut: Nina Cromnier

Sveriges uppfyllande av konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar

Strålsäkerhetsmyndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96

Tel: +46 8 799 40 00
Fax: +46 8 799 40 10

E-post: registrator@ssm.se
Webb: stralsakerhetsmyndigheten.se

Förord

Strålsäkerhetsmyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att samordna det nationella arbetet inför och genomförandet av en översynskonferens inom ramen för konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar som kommer att hållas i Wien 2021.

I uppdraget ingår att senast den 31 mars 2020 redovisa hur Sverige uppfyller konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och kärntekniska anläggningar (SÖ 1985:24) samt dess tillägg (SÖ 2012:37). Genom denna rapport redovisar Strålsäkerhetsmyndigheten uppdraget i denna del.

I rapporten beskriver Strålsäkerhetsmyndigheten hur Sverige uppfyller konventionen, ger en övergripande beskrivning av det svenska systemet för fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar, och lämnar en preciserad beskrivning av konventionens genomförande i svensk författning. Myndighetens övergripande bedömning är att det svenska regelverket och systemet för fysiskt skydd uppfyller konventionens krav. Vissa förbättringsbehov har identifierats, t.ex. avseende det samhällsgemensamma och effektiva agerandet vid hot om eller vid sabotage mot kärnämnen eller kärnanläggningar samt vid förlorat eller stulet kärnämne. Strålsäkerhetsmyndigheten avser att fortsatt utveckla dessa frågor i samverkan med övriga berörda myndigheter.

I rapporten presenterar Strålsäkerhetsmyndigheten även ett författningsförslag som innebär att Strålsäkerhetsmyndighetens roll som behörig myndighet i förhållande till konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar förtydligas.

Uppdraget har genomförts i samverkan med Säkerhetspolisen, Polismyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Affärsverket Svenska Kraftnät samt Kustbevakningen.

Innehåll

Inledning	4
Sammanfattning	4
Regeringsuppdraget	4
Bakgrund till och syfte med denna rapport	5
Övergripande beskrivning av det svenska systemet för fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar	6
Det nationella rättsliga och organisatoriska ramverket för fysiskt skydd	6
Regelutveckling	6
Tillstånd för kärnteknisk verksamhet	8
Den nationella tillsynen och tillsynsmyndigheters ansvar	9
Det nationella arbetet med risk- och sårbarhetsanalys, säkerhetsskyddsanalys samt dimensionerade hotbeskrivning	10
Internationellt samarbete inom ramen för fysiskt skydd	13
Konventionens genomförande i svensk författning	14
Strålsäkerhetsbestämmelser och övriga nationella bestämmelser	14
Bestämmelser avseende system för fysiskt skydd – Art. 2A.1	14
Vidmakthålla lagstiftning och regelverk, behörig myndighet samt vidta andra lämpliga åtgärder – Art. 2A.2	18
Bestämmelser avseende fysiskt skydd vid internationell kärnämnestransport – Art. 3	19
Bestämmelser avseende samarbete mellan stater – Art. 5	21
Bestämmelser avseende skydd av information – Art. 6	22
Bestämmelser avseende påföljder – Art. 7	24
Bestämmelser avseende domsrätt, åtal och utlämning – Art. 8, 10, 11	33
Bestämmelser om bistånd i samband med lagföring – Art. 13	35
Bilaga 1 – Lag som ger konventionen verkan	36
Bilaga 2 – Paragraf som ger konventionen verkan	38
Bilaga 3 – Ändringsförslag i förordning om instruktion för SSM	43

Inledning

Sammanfattning

I denna rapport beskriver Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ramverket för det fysiska skyddet av kärnämnen och vid kärnanläggningar utifrån ett rättsligt, administrativt och organisatoriskt synsätt, avgränsad med utgångspunkt i regeringsuppdraget. Det rättsliga ramverket för regleringen av det fysiska skyddet i Sverige byggs upp med utgångspunkt från följande lagar: strålskyddslagen, lagen om kärnteknisk verksamhet, miljöbalken, säkerhetsskyddslagen, skyddslagen, lagen om transport av farligt gods, elberedskapslagen, lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, lagen om skydd mot olyckor, polislagen, brottsbalken, lagen om straff för smuggling, lagen om straff för terroristbrott, lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet samt lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet. Det organisatoriska ramverket för arbetet med fysiskt skydd av kärnämnen och kärnanläggningar regleras i ovan redovisade lagar med tillhörande förordningar samt i respektive myndighets förordning med instruktion.

Strålsäkerhetsmyndighetens bedömning

SSM:s bedömning är att Sverige, genom ovanstående lagar med tillhörande förordningar och föreskrifter, upprätthåller ett system för fysiskt skydd som ger konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar verkan. Den svenska staten tar på detta sätt ansvar för att inrätta, använda och vidmakthålla ett system för fysiskt skydd vilket bidrar till konventionens övergripande syfte att på global nivå skapa och vidmakthålla ett effektivt fysiskt skydd för kärnämne och kärnanläggningar som används för fredliga ändamål, att förebygga och bekämpa brott i samband med sådana ämnen och anläggningar samt att främja samarbetet mellan de fördragsslutande staterna i detta avseende.

Strålsäkerhetsmyndighetens förslag

För att ytterligare stärka SSM:s förutsättningar i arbetet med att införa och vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet i Sverige föreslås ett förtydligande av förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.

SSM lämnar i bilaga 3 ett förslag på ny lydelse av förordningens 9a §, där myndighetens funktion som behörig myndighet förtydligas.

Myndighetens övergripande bedömning är som framgår ovan att det svenska regelverket och systemet för fysiskt skydd uppfyller konventionens krav. Vissa förbättringsbehov har dock identifierats, t.ex. avseende samhällsgemensamt och effektivt agerande vid hot om eller vid sabotage mot kärnämnen eller kärnanläggningar samt vid förlorat eller stulet kärnämne. SSM avser att fortsatt utreda och utveckla dessa frågor i samverkan med Polismyndigheten och övriga berörda samverkansmyndigheter.

Regeringsuppdraget

Regeringen beslutade den 19 juni 2019 att ge SSM i uppdrag (M2019/01315/Ke) att samordna det nationella arbetet inför och genomförandet av en översynskonferens inom ramen för konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar, som kommer att hållas i Wien 2021.

I uppdraget ingår att senast den 31 mars 2020 redovisa hur Sverige uppfyller konventionen om fysiskt skydd av kärnämne (SÖ 1985:24) samt dess tillägg (SÖ 2012:37)¹. SSM ska i sin redovisning av hur Sverige uppfyller konventionen dels återge en övergripande beskrivning av det svenska systemet för fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar, dels lämna en preciserad beskrivning av konventionens genomförande i svensk författning.

Bakgrund till och syfte med denna rapport

Sverige är sedan 1980 part till den ursprungliga konventionen om fysiskt skydd av kärnämne (SÖ 1985:24) och från 2012 även till det ändringstillägg som beslutades 2005 (SÖ 2012:37). I samband med att ändringstillägget beslutades ändrades också konventionens namn till Konventionen om fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar, fortsättningsvis i denna rapport kallad konventionen. Syftet med konventionen är att på global nivå skapa och vidmakthålla ett effektivt fysiskt skydd för kärnämne och för kärnanläggningar som används för fredliga ändamål, att förebygga och bekämpa brott i samband med sådana ämnen och anläggningar världen över samt att främja samarbetet mellan de fördragsslutande staterna. Konventionen är ett viktigt multilateralt instrument för att adressera skyddet av kärnämnen och kärnanläggningar mot stöld och sabotage.

För att syftet med konventionen ska kunna uppnås krävs att Sverige som fördragsslutande stat tar ansvar för att inrätta, använda och vidmakthålla ett system för fysiskt skydd av kärnämnen och kärnanläggningar.

Enligt artikel 14.1 i konventionen är varje medlemsstat skyldig att informera Internationella atomenergiorganet (IAEA) om de lagar, förordningar och föreskrifter som ger konventionen verkan i den egna staten. Sverige har ännu inte lämnat någon sådan information.

Denna rapport är tänkt att utgöra ett underlag för Sveriges information till IAEA i enlighet med artikel 14.1 i konventionen och kan också utgöra ett underlag till den översynskonferens avseende konventionen som kommer att äga rum under 2021. Konventionen innehåller sammanlagt 23 artiklar. För denna rapport, vars syfte är att beskriva hur konventionen idag ges verkan i nationell rätt, är nio artiklar aktuella (artikel 2A, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11 och 13).

Rapporten är uppbyggd i fyra delar med en inledande sammanfattning, uppdrag och syfte, följt av en övergripande beskrivning av det svenska systemet för fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar. Därefter kommer en detaljerad beskrivning av den svenska författningstext som ger verkan åt konventionen. Avslutningsvis finns, i tabellformat, i bilaga 1 en övergripande beskrivning av de författningar som bygger systemet för fysiskt skydd i Sverige, i bilaga 2 en detaljerad information avseende vilka specifika paragrafer i svensk rätt som ger konventionen verkan och i bilaga 3 SSM:s förslag till ändring i förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.

¹ Convention on the Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities (CPPNM) and the amendment to the convention (CPPNM/A)

Övergripande beskrivning av det svenska systemet för fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar

Nedan följer en övergripande och kortfattad beskrivning av det svenska systemet för fysiskt skydd utifrån ett rättsligt, administrativt och organisatoriskt synsätt, avgränsad med utgångspunkt i regeringsuppdraget.

I bilaga 1 finns vidare, i tabellformat, en beskrivning av de lagar som bygger systemet för fysiskt skydd i Sverige.

Fysiskt skydd inbegriper i denna rapport den författning, den organisation och de samlade skyddsåtgärder som krävs för att upptäcka, förhindra och stoppa skadlig handling (sabotage eller stöld) mot kärnämne och kärnanläggningar.

Det nationella rättsliga och organisatoriska ramverket för fysiskt skydd

Det nationella rättsliga ramverket för regleringen av det fysiska skyddet av kärnämnen och vid kärnanläggningar byggs i huvudsak upp med utgångspunkt från strålskyddslagen (2018:396) och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) med tillhörande förordning och föreskrifter, i det följande refererade till som strålsäkerhetsbestämmelser. Dessa författningar är styrande för utformningen av det fysiska skyddet i relation till strålsäkerhet. Därutöver finns ytterligare bestämmelser i bl.a. säkerhetsskyddslagen (2018:585), skyddslagen (2010:305), lagen om transport av farligt gods (2006:263), lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och elberedskapslagen (1997:288), som reglerar det fysiska skyddet med utgångspunkt från syftet med respektive lag.

Det organisatoriska ramverket för arbetet med fysiskt skydd av kärnämnen och vid kärnanläggningar regleras, utöver i ovan redovisade lagar med tillhörande förordningar, även i respektive myndighets förordning med instruktion. I detta sammanhang ska SSM, Affärsverket svenska kraftnät (SvK), Säkerhetspolisen, Polismyndigheten samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) lyftas fram som centrala myndigheter med ansvar för det fysiska skyddet av kärnämnen och för kärnanläggningar.

Genom bestämmelser i polislagen (1984:387) och lagen om skydd mot olyckor (2003:778) regleras den operativa hanteringen av inträffade händelser samt åtgärder för att förebygga och förhindra olyckor och brottslig verksamhet.

Regleringen av brottsliga och därmed straffbara handlingar finns främst i brottsbalken, lagen (2000:1225) om straff för smuggling, lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet samt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet.

Regelutveckling

I konventionen finns en grundprincip om statens ansvar för att införa och vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet. Nedan följer en beskrivning av det svenska arbetet med att vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för det fysiska skyddet av kärnämnen och för kärnanläggningar.

Ny strålskyddslag och kärntekniklag

En ny strålskyddslag trädde i kraft den 1 juni 2018. Lagen omfattar både joniserande och icke-joniserande strålning och syftar till att skydda människors hälsa och miljön mot

skadlig verkan av strålning. Sverige implementerade genom bl.a. denna lag EU:s strålskyddsdirektiv (2013/59/Euratom) i nationell rätt.

För tillfället pågår även en översyn av kärntekniklagen. Den 29 juni 2017 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av kärntekniklagen. Kärntekniklagutredningen har överlämnat sitt betänkande SOU 2019:16 *Ny kärntekniklag – med förtydligat ansvar* till regeringen. I betänkandet föreslås att den nuvarande lagen om kärnteknisk verksamhet upphävs och ersätts av en ny kärntekniklag med ny struktur.

SSM:s föreskriftsarbete

SSM har föreskriftsrätt enligt strålskyddslagen och kärntekniklagen, med publicerade föreskrifter i SSM:s författningssamling SSMFS. Idag regleras det fysiska skyddet i huvudsak i SSM:s föreskrifter (SSMFS 2008:12) om fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar, SSM:s föreskrifter (SSMFS 2008:1) om säkerhet i kärntekniska anläggningar samt SSM:s föreskrifter (SSMFS 2018:1) om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning.

Med utgångspunkt från kärntekniklagen och strålskyddslagen, med tillhörande förordningar, har SSM utformat en hierarkisk nivåindelning (tre nivåer) för den del av författningssamlingen som avser kärnteknisk verksamhet. Genom kompletteringar och preciseringar i de olika nivåerna skapas kopplingar mellan de olika föreskrifterna. Då regleringen av det fysiska skyddet fångas upp i varje nivå skapas ett heltäckande regelverk, innehållande såväl övergripande systembestämmelser som mer detaljerade krav. Nedan följer en beskrivning av respektive nivå.

Nivå 1

På denna nivå återfinns SSMFS 2018:1 som innehåller bestämmelser som är gemensamma för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning. Vissa av bestämmelserna är av grundläggande karaktär medan andra är generella och tillsammans preciserar de bestämmelser i lagar och förordningar.

Nivå 2

På denna nivå pågår ett arbete med att ta fram föreskrifter om konstruktion, värdering och redovisning samt drift av dels kärnkraftsreaktorer, dels andra kärntekniska anläggningar. Dessa föreskrifter kompletterar och preciserar en del av de grundläggande bestämmelserna på nivå 1, anpassat till de sakfrågor som bestämmelser på nivå 2 gäller. Föreskrifterna preciserar även vissa bestämmelser i lag och förordning.

Nivå 3

På denna nivå pågår ett arbete med att ta fram föreskrifter om specifika konstruktions- och verksamhetsdelar, där en del av bestämmelserna på nivå 1 och 2 kompletteras och preciseras ytterligare i olika avseende. Exempel på föreskrifter på denna nivå är föreskrifter om omhändertagande av kärntekniskt avfall samt föreskrifter om informationssäkerhet.

Övriga nationella bestämmelser

För att stärka och modernisera säkerhetsskyddet trädde en ny säkerhetsskyddslag i kraft den 1 april 2019. Den nya lagen förtydligar kraven på skydd av verksamheter som har betydelse för Sveriges säkerhet och ökar skyddet mot bl.a. spioneri och sabotage. Arbetet med att utveckla och anpassa säkerhetsskyddslagen fortsätter. På regeringens bord ligger sedan november 2018 ett betänkande, SOU 2018:82 *Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen*, för beredning. Utredningen föreslår bl.a. att SSM, utöver sitt ansvar enligt strålsäkerhetsbestämmelserna, även får ett utökat ansvar som tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagen inom området för kärnteknisk verksamhet.

Som en följd av den nya säkerhetsskyddslagen och för att stärka säkerhetsskyddet har Säkerhetspolisen under 2019 gett ut Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS2019:2) om säkerhetsskydd. Vidare har Säkerhetspolisen publicerat sex stycken vägledningar för arbetet med säkerhetsskydd.

Även skyddslagen är under utveckling och den 1 januari 2020 trädde viktiga förändringar i kraft, bl.a. avseende vilka byggnader, anläggningar, områden och objekt som får beslutas vara skyddsobjekt. Fartyg som används för transport av kärnämnen, exempelvis Svensk Kärnbränslehanterings (SKB) fartyg för transport av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, får beslutas vara skyddsobjekt. Ytterligare en viktig förändring är möjligheten för den som bevakar ett skyddsobjekt att ingripa med våld mot en obemannad farkost som befinner sig inom eller i närheten av skyddsobjektet.

I november 2019 överlämnades betänkandet SOU 2019:49 *En ny terroristbrottslag* till regeringen. I betänkandet föreslås att den nuvarande lagstiftningen på området ska upphävas och ersättas av en ny uppdaterad terroristbrottslag. Enligt förslaget ska alla svenska brott kunna betraktas som terroristbrott om de begås med avsikten att utföra en terroristhandling. Vidare föreslås att straffansvaret för utbildning och uppmaningar till terroristhandlingar görs mer heltäckande samt att straffen skärps för dessa brott. Därtill föreslås en generell straffskärpning för brott som begås för att främja terrorism.

Tillstånd för kärnteknisk verksamhet

I konventionen finns en grundprincip om utvärdering och licensiering eller andra förfaranden för att bevilja tillstånd för kärnämne och kärnanläggningar. Nedan följer en beskrivning av det svenska systemet för tillståndsplikt, tillståndsprövning, tillståndsvillkor samt tillståndshavarens ansvar.

Tillståndsplikt och tillståndsprövning av anläggningar för verksamhet med strålning i Sverige styrs av bestämmelserna i strålskyddslagen, kärntekniklagen och miljöbalken. Frågor som rör driftsäkerhet, anläggningssäkerhet inklusive fysiskt skydd och strålsäkerhet i ett tillståndsärende prövas därmed enligt såväl miljöbalken som strålsäkerhetsbestämmelserna, utifrån de syften som respektive lag ska tillgodose.

I Sverige krävs, som huvudregel, tillstånd för att bedriva kärnteknisk verksamhet eller verksamhet med joniserande strålning. Att bedriva en sådan verksamhet utan tillstånd är straffbart. Genom tillståndsplikten säkerställs bl.a. att planerad verksamhet vid behov kan förses med villkor så att människors hälsa och miljön skyddas från skadlig verkan av strålning samt att verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att kraven på säkerhet tillgodoses. Vidare säkerställs att Sverige uppfyller de förpliktelser som följer av ingångna överenskommelser i syfte att förhindra kärnsprängningar, spridning av kärnvapen och obehörig befattning med kärnämne och sådant kärnavfall som utgörs av använt kärnbränsle.

Tillståndsprövningen av anläggningar för verksamhet med strålning är en process som sker i flera steg och som tar lång tid att genomföra. I denna flerstegsprövning ingår bl.a. sökandens framtagande av ansökan, beredning av ärendet, beslut om tillstånd och tillståndsvillkor, godkännande av säkerhetsredovisning, godkännande av byggstart, godkännande av provdrift och godkännande av rutinmässig drift.

Genom tillståndsvillkor konkretiseras och kompletteras de säkerhetskrav som finns i aktuella lagar, förordningar och föreskrifter. Tillståndsvillkor för en verksamhet kan vid behov ändras även efter att ett första tillstånd lämnats. SSM har givits ett starkt mandat att under ett tillstånds giltighetstid, besluta om de ytterligare villkor som behövs med hänsyn till säkerheten. Som exempel infördes nya tillståndsvillkor i februari 2017 i syfte att bättra

skydda kärnkraftverken mot angrepp. De nya villkoren innebär bl.a. att kärnkraftverken ska skyddas av beväpnade skyddsvakter och att området för verksamheten ska bevakas och kontrolleras med hjälp av bevakningshundar.

Det är tillståndshavaren som ansvarar för strålsäkerheten och att verksamheten lever upp till de krav som följer av tillståndet. Tillståndshavaren för en kärnteknisk verksamhet ska minst vart tionde år göra en systematisk helhetsbedömning av strålsäkerheten i verksamheten för att säkerställa att verksamheten lever upp till de krav som följer av kärntekniklagen och de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av denna lag. I helhetsbedömningen ska tillståndshavaren ta ställning till hur säkerheten och strålskyddet kan upprätthållas och förbättras fram till nästa helhetsbedömning.

Den nationella tillsynen och tillsynsmyndigheters ansvar

Enligt konventionen ska en kontroll av gällande krav och villkor ske i form av inspektion av kärnanläggningar och transporter. Nedan följer en redogörelse av det svenska systemet för inspektion (tillsyn) samt tillsynsmyndigheternas ansvar.

Med tillsyn avses den granskning av ett tillsynsobjekt eller en tillsynspliktig verksamhet som syftar till att kontrollera om objektet/verksamheten uppfyller de krav och villkor som följer av nationell eller internationell rätt, av särskilda villkor som har meddelats samt av beslut om åtgärder som syftar till att vid behov åstadkomma rättelse av den ansvarige. Genom tillsyn säkerställs att tillståndshavaren för en kärnteknisk verksamhet tar sitt säkerhetsansvar och ständigt utvecklar säkerheten.

Strålsäkerhetsbestämmelser

SSM är som huvudregel ansvarig tillsynsmyndighet enligt strålskyddslagen och kärntekniklagen samt för de förordningar och de föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar.

Myndighetens tillsynsmetoder omfattar bland annat inspektioner, verksamhetsbevakningar och granskning av dokumentation och redovisningar. Inriktningen av tillsynen följer fleråriga riskinformerade tillsynsprogram som bygger på bedömningar av tillsynsbehov, erfarenheter av genomförd tillsyn och kravbilderna för verksamheten.

Enligt kärntekniklagen och strålskyddslagen får SSM besluta om de åtgärder som behövs för att dessa lagar, eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagarna, ska följas. I samma syfte får myndigheten meddela förelägganden och förbud i enskilda fall. Om tillståndshavaren inte vidtar en ålagd åtgärd får myndigheten låta vidta åtgärden på tillståndshavarens bekostnad. SSM har med andra ord rätt att besluta om varje åtgärd som myndigheten bedömer nödvändig för att upprätthålla strålsäkerheten.

Tillsynen inom ramen för fysiskt skydd genomförs samordnat med myndighetens övriga tillsyn av strålsäkerheten.

Säkerhetsskyddslagen

Tillsyn över säkerhetsskyddet utövas av:

- Försvarsmakten när det gäller Fortifikationsverket och Försvarshögskolan samt de myndigheter som hör till Försvarsdepartementet.
- Säkerhetspolisen när det gäller övriga myndigheter, utom Justitiekanslern, samt kommuner och landsting.
- SvK när det gäller enskilda verksamhetsutövare som bedriver elförsörjningsverksamhet.

- Transportstyrelsen när det gäller enskilda verksamhetsutövare som bedriver flygtrafik-tjänst för civil luftfart, flygtrafikledningstjänst för militär luftfart och verksamhet som är av betydelse inom luftfarts-, sjöfarts- eller hamnskydd.
- Post- och telestyrelsen när det gäller enskilda verksamhetsutövare som bedriver verksamhet som avser elektronisk kommunikation och posttjänst.
- Länsstyrelserna när det gäller enskilda verksamhetsutövare som bedriver andra säkerhets känsliga verksamheter än sådana som anges ovan.

Skyddslagen

Försvarsmakten och länsstyrelsen beslutar om skyddsobjekt. Syftet med skyddslagen är att det ska finnas ett regelverk som ger förutsättningar för ett anpassat säkerhetsskydd. Då ett beslut om skyddsobjekt kan utgöra en säkerhetsskyddsåtgärd kan skyddslagen komma att verka parallellt med säkerhetsskyddslagen och andra regleringar med liknande syften, bl.a. kärntekniklagen. De skyddsåtgärder som skyddslagen möjliggör bör därmed kunna granskas som en del i tillsynen av säkerhetsskyddslagen respektive kärntekniklagen, av ansvariga tillsynsmyndigheter enligt dessa lagar.

Lagen om transport av farligt gods

Följande myndigheter har tillsynsansvar enligt lagen om transport av farligt gods och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen:

- Polismyndigheten för vägtransporter.
- Transportstyrelsen för järnvägs-, luft- och sjötransporter.
- Kustbevakningen för gods i hamnars landområden samt på Transportstyrelsens begäran tillsyn av förpackat farligt gods som transporteras till sjöss.
- MSB för säkerhetsrådgivare samt transportskydd.
- SSM för transport av radioaktiva ämnen.

Lag om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd

Inspektionen för strategiska produkter utövar tillsyn enligt denna lag förutom när det gäller tillsynen av kärnmaterial, anläggningar och utrustning m.m. då SSM är tillsynsmyndighet.

Elberedskapslagen

SvK, som elberedskapsmyndighet, beslutar om de beredskapsåtgärder som ska vidtas enligt lagen och har tillsynen över lagen samt de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av lagen.

Det nationella arbetet med risk- och sårbarhetsanalys, säkerhetsskyddsanalys samt dimensionerande hotbeskrivning

Det fysiska skyddet ska enligt konventionens grundprinciper utgå från och grundas på hotbedömningar. Nedan beskrivs de bedömningar och analyser som tillsammans lägger grunden för utformning av det fysiska skyddet för kärnteknisk verksamhet i Sverige. Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) samt säkerhetsskyddsanalyser, kompletterade med strategiska bedömningar av terrorhotet och dimensionerande hotbeskrivning (DHB), skapar en grund från vilken arbete med det fysiska skyddet kan utgå. Utformningen av det fysiska skyddet kommer sedan att baseras på analyser av DHB.

Risk- och sårbarhetsanalys

Enligt förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap ska varje myndighet analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt

kan försämra förmågan för verksamheten (inom sitt ansvarsområde). I denna analys ska även höjd beredskap ingå. Bedömningen mynnar ut i en RSA, vilken kan ses som ett första steg i en kedja för att reducera risker, minska sårbarheter och förbättra förmågan att förebygga, motstå och hantera kriser. Myndigheters arbete med RSA bidrar till beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga, underlag för kommunikation om samhällets risker samt underlag för samhällsplanering.

RSA ligger också till grund för viktiga inriktningar avseende samhällets beredskap, exempelvis vad gäller den nationella risk- och förmågebedömningen. Den nationella risk- och förmågebedömningen, som består av en rapport som tas fram av MSB, är ett strategiskt underlag för att inrikta och utveckla krisberedskap och civilt försvar. I rapporten ges såväl en övergripande som en områdesvis bild av de sårbarheter, hot och risker i samhället som kan anses vara särskilt allvarliga, hur samhällets krisberedskap och planeringen för civilt försvar utvecklas samt MSB:s förslag på vidare åtgärder för ökad beredskap. Rapporten är i sin tur ett beslutsunderlag för regeringens utvecklingsarbete avseende beredskap.

Det är inte bara myndigheter som är skyldiga att upprätta RSA. Elberedskapslagen innehåller bestämmelser om skyldighet att vidta beredskapsåtgärder inom elsektorn. En sådan åtgärd är att ansvariga verksamheter, exempelvis kärnkraftverken, ska upprätta en RSA avseende säkerheten i den egna verksamheten samt lämna de uppgifter till SvK som myndigheten behöver för att kunna upprätta en nationell RSA för hela elsektorn.

Säkerhetsskyddsanalyser

Av säkerhetsskyddslagen följer krav på att det i verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet ska göras en säkerhetsskyddsanalys som lägger fast behovet av, och en plan för, säkerhetsskyddsåtgärder. Uttrycket Sveriges säkerhet avser sådant som utifrån ett nationellt perspektiv är av grundläggande betydelse för Sverige, såsom försvaret, det demokratiska statsskicket, rättsväsendet och samhällsviktig verksamhet, bl.a. elförsörjningsverksamheten. Säkerhetsskyddsanalysen utgör ett fundament för säkerhetsskyddsarbetet och är central för att utforma och över tid kunna upprätthålla säkerhetsskyddsåtgärder i allt från enskilda verksamheter och olika samhällssektorer till ett nationellt helhetsperspektiv.

Dimensionerande hotbeskrivning

En DHB specificerar vilka förmågor som är rimliga att anta att antagonister kan ha samt, i viss utsträckning, även vilka tillvägagångssätt som är rimliga att anta att en antagonist kommer att tillämpa. DHB kan därför sägas ange förutsättningarna för utformningen av det fysiska skyddet då denna beskriver vilka hot som en viss anläggning ska vara skyddad mot. Tillståndshavare och verksamhetsutövare utgår med andra ord från en analys av DHB och dimensionerar och kvalitetssäkrar sitt fysiska skydd utifrån denna.

Av SSM:s föreskrifter framgår att det fysiska skyddet för kärntekniska anläggningar ska utgå ifrån analyser som baseras på en av SSM bestämd DHB. Utformningen av DHB för kärnteknisk verksamhet bygger på vad som är skyddsvärt och sårbart utifrån ett strålsäkerhetsperspektiv. SSM:s krav på analys av DHB baseras på internationellt vedertagen praxis med stöd i IAEA:s vägledningstexter². SSM upprätthåller, med stöd av sin föreskriftsrätt enligt strålsäkerhetsbestämmelserna, en aktuell DHB för sitt verksamhetsområde och beslutar om förändringar i denna efter samråd med övriga berörda myndigheter, se nedan under rubriken Myndighetssamverkan.

² Nuclear security series.

Av Säkerhetspolisen föreskrifter framgår att verksamhetsutövare med särskilt säkerhetskänslig verksamhet ska dimensionera sina säkerhetsskyddsåtgärder utifrån en av Säkerhetspolisen, i samråd med andra myndigheter, framtagna DHB. Syftet med denna DHB är att skydda den säkerhetskänsliga verksamheten mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt att i övrigt skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Då kärntekniska verksamhet sannolikt är en så kallad särskilt säkerhetskänslig verksamhet, som omfattas av Säkerhetspolisen föreskrifter, bör tillståndshavarna för dessa anläggningar anpassa sitt fysiska skydd utifrån DHB med fokus på såväl strålsäkerhet som säkerhetsskydd med utgångspunkt i Sveriges säkerhet.

Från analys till fysiskt skydd

Tillståndshavare för kärnteknisk verksamhet har tydliga krav på sig att skydda verksamheten mot antagonistiska hot avseende såväl cyberhot som obehörigt intrång, sabotage och olovlig befattning med kärnämne eller kärnavfall. RSA och säkerhetsskyddsanalyser, kompletterade med strategiska bedömningar av terrorhotet, skapar tillsammans med DHB en grund från vilket arbetet med fysiskt skydd kan utgå.

Kravet på analyser och uppgiftslämning till ansvariga myndigheter möjliggör också att såväl den enskilda verksamheten som ansvarsområden och samhället i stort kan inrikta och planera nödvändiga skyddsåtgärder samt fördela tillgängliga ekonomiska medel med utgångspunkt från en hotbedömning och behovsanalys.

Det arbete som sker med utvecklandet av DHB samordnas mellan ansvariga myndigheter för att säkerställa ett enhetligt förhållningsätt och för undvika motstridiga krav.

Myndighetssamverkan

Nationellt centrum för terrorhotbedömning är en permanent arbetsgrupp med personal från Säkerhetspolisen, Försvarets radioanstalt och Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten. Centrumets uppgift är att göra strategiska bedömningar av terrorhotet mot Sverige och svenska intressen på såväl kort som lång sikt. Verksamheten producerar strategiska analyser av händelser, trender och omvärldsutveckling med koppling till terrorism som berör Sverige och svenska intressen. Bedömningarna delges Regeringskansliet samt myndigheter som ingår i Samverkansrådet mot terrorism och syftar till att ge en tidig förvarning om förändringar som kan påverka hotbilden mot Sverige och svenska intressen och som kan kräva åtgärder.

SSM, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, MSB och SvK har gemensamt kommit överens om att etablera en samverkansgrupp för att stärka skyddet av kärnteknisk verksamhet och andra verksamheter med radioaktiva ämnen, samt transporter av radioaktiva ämnen, mot antagonistiska hot. SSM är ordförande i gruppen och tar stöd av denna för hotanalyser och i beredningen av förändringar i DHB. Till samverkansgruppen adjungeras vid behov även andra aktörer, till exempel Kustbevakningen och Försvarmakten. Samverkansgruppen etablerades efter rekommendation vid en internationell granskning (International Physical Protection Advisory Service, IPPAS) av det svenska systemet för fysiskt skydd 2011. Gruppen har också fungerat som styrgrupp för gemensam övningsverksamhet inom bl.a. transporter av kärnämne och cyberhot. Denna samverkansgrupp bedrivs självständigt inom ramen för Samverkansrådet mot terrorism, som i sin tur är ett samarbete mellan femton svenska myndigheter med syftet att stärka Sveriges förmåga att motverka och hantera terrorism.

SSM samverkar även med andra myndigheter för att identifiera och värdera hot som finns mot kärntekniska anläggningar, transporter och verksamheter med kärnämne eller radioaktiva material.

Internationellt samarbete inom ramen för fysiskt skydd

Den internationella dimensionen av säkerhetsarbetet i stort, och då även inom ramen för fysiskt skydd, blir allt viktigare. Ett heltäckande nationellt system för fysiskt skydd kräver ett väl fungerande internationellt samarbete. För att uppnå detta krävs samverkan, utbyte och nära kontakter med andra länder och organisationer.

Sverige deltar i internationella samarbeten för att öka kärnkraftsäkerheten, förbättra strålskyddet och stärka arbetet för nukleär icke-spridning. Inom arbetet med fysiskt skydd är SSM bl.a. aktiv i IAEA:s arbete med regelutveckling inom säkerhetsskydd och bidrar med kompetens i olika arbetsgrupper. Sverige och SSM deltar aktivt i de internationella konferenser som genomförts inom säkerhetsskydd, både i regi av IAEA och tidigare Nuclear Security Summits. SSM bidrar också med kompetens och resurser i de internationella granskningar av nationella system för fysiskt skydd, IPPAS-granskningar, som genomförs av internationella granskningsteam med stöd av IAEA. Två sådana granskningar har genomförts i Sverige under senare tid, dels 2011 och dels en uppföljning 2016.

SSM är behörig myndighet och nationell kontaktpunkt för internationell samverkan i enlighet med konventionen. SSM är även nationell kontaktpunkt för IAEA:s databas för olaglig handel och annan otillåten hantering av kärnämnen och radioaktiva ämnen samt ansvarar för Sveriges rapportering till IAEA inom kärnämneskontroll.

SSM bidrar också till att stärka kärnsäkerheten och strålskyddet inom EU-samarbetet. Efter olyckan i Fukushima beslutade Europeiska rådet den 25 mars 2011 att säkerheten i alla EU:s kärnkraftverk skulle granskas på grundval av en omfattande och transparent risk- och säkerhetsbedömning (s.k. stresstester). Arbetet delades i två spår; dels en process för driftsäkerhet inom ramen för kommissionen och med stöd av European Nuclear Safety Regulator's Group (ENSREG), dels en process för frågor om skyddet av anläggningarna mot antagonistiska hot m.m., inom ramen för Europeiska rådet, genom en grupp med deltagare från medlemsländernas ansvariga myndigheter, benämnd Ad Hoc Group on Nuclear Security (AHGNS). I arbetet identifierades efterföljansvärda tillämpningar och möjliga sätt att förbättra allmänna säkerhetsprinciper baserade på IAEA:s säkerhetsrekommendationer. I slutrapporten hänvisades även till European Nuclear Security Regulators Association (ENSRA) som en stödresurs för EU-samarbetet mot bakgrund av att kommissionen inte är kompetent inom fysiskt skydd enligt Euratomfördraget.

SSM deltar aktivt i ENSRA som över tid utvecklats till ett viktigt nätverk för samarbete och informationsutbyte inom fysiskt skydd mellan europeiska tillsynsmyndigheter i länder med kärnkraft. Därtill har SSM utvecklat ett bilateralt samarbete inom området för fysiskt skydd med flera andra länder, bl.a. Finland.

Konventionens genomförande i svensk författning

Nedan följer en redovisning av de svenska lagar, förordningar och föreskrifter som ger konventionen verkan samt SSM:s bedömning av i vilken utsträckning dessa författningar säkerställer genomförandet av konventionen i svensk rätt. I bilaga 2 till rapporten specificeras, i tabellformat, de paragrafer i svensk rätt som ger verkan åt konventionens artiklar, i förhållande till informationskravet i konventionens artikel 14.1.

Strålsäkerhetsbestämmelser och övriga nationella bestämmelser

Sveriges system av lagar, förordningar och föreskrifter som ger konventionen verkan kan delas in i två huvudgrupper. Den ena gruppen är vad som i denna rapport benämns som strålsäkerhetsbestämmelser, som utgår ifrån strålskyddslagen och kärntekniklagen och som kompletteras med till dessa lagar tillhörande förordningar och föreskrifter. Den andra gruppen benämns i denna rapport som övriga nationella bestämmelser och omfattar alla andra bestämmelser som ger konventionen verkan men som inte är en del av ovan nämnda strålsäkerhetsbestämmelser. Sveriges system avseende fysiskt skydd byggs upp genom en samverkan mellan strålsäkerhetsbestämmelser och övriga nationella bestämmelser. Nedan redovisade lagar, förordningar och föreskrifter är de centrala bestämmelser som ger verkan åt konventionen.

Bestämmelser avseende system för fysiskt skydd – Art. 2A.1

Av artikel 2A.1 i konventionen följer att varje fördragsslutande stat ska inrätta, använda och vidmakthålla ett lämpligt system för fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar inom dess domvärjo. Inom ramen för detta system ska fördragsslutande stater (a) upprätta ett skydd mot stöld och annat rättsstridigt tillgrepp av kärnämne under användning, lagring och transport, (b) säkerställa tillämpningen av snabba och genomgripande åtgärder för att lokalisera och, vid behov, återta försvunnet eller stulet kärnämne, (c) skydda kärnämne och kärnanläggningar mot sabotage, och (d) mildra eller minimera strålningsföljderna av sabotage.

Upplägg

De lagar och föreskrifter i svensk rätt som införlivar konventionens krav i artikel 2A.1 beskrivs lämpligast som en samling av bestämmelser, tillhörande olika författningar med skilda syften, som tillsammans bygger upp ett system för fysiskt skydd av kärnämne och kärnanläggningar. Nedanstående redogörelse kommer därför huvudsakligen ske genom en generell beskrivning baserad på de olika regelverkens syften snarare än en detaljerad beskrivning av innehållet i respektive paragraf.

Upprätta ett skydd mot stöld och annat rättsstridigt tillgrepp av kärnämne samt skydda kärnämne och kärnanläggningar mot sabotage (art. 2A.1a och c)

SSM:s bedömning: Konventionen är införlivad i svensk rätt avseende skydd mot stöld och annat rättsstridigt tillgrepp av kärnämne samt skydd åt kärnämne och kärnanläggningar mot sabotage. Strålsäkerhetsbestämmelserna och övriga nationella bestämmelser bygger tillsammans upp ett sammanhållet regelverk med ändamålsenliga krav på ett starkt fysiskt skydd med utgångspunkt från såväl strålsäkerhet som Sveriges säkerhet i stort.

Nedan följer en beskrivning av de författningar som ger konventionens artikel 2A.1a och c verkan i svensk rätt.

Strålsäkerhetsbestämmelser

Strålskyddslagen syftar till att skydda människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning. För att uppnå detta är det som huvudregel förbjudet att utan tillstånd bedriva en

verksamhet med joniserande strålning. Med sådan verksamhet avses bl.a. att tillverka, använda, lagra, bearbeta, förvärva, transportera, överlåta samt import eller export av radioaktivt ämne.

Det är förbjudet att bedriva kärnteknisk verksamhet utan tillstånd. Med sådan verksamhet avses bl.a. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med kärnämne. Av kärntekniklagen framgår också att kärnteknisk verksamhet ska bedrivas på ett sådant sätt att kraven på säkerhet tillgodoses och de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser. Vidare ska säkerheten vid kärnteknisk verksamhet upprätthållas genom att den som har tillstånd vidtar de åtgärder som krävs för att förebygga sabotage eller annat som kan leda till en radiologisk nödsituation samt begränsa och fördröja utsläpp av radioaktiva ämnen om en nödsituation ändå inträffar, och förhindra olovlig befattning med kärnämne.

Av SSMFS 2018:1 om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning framgår bl.a. att sådan verksamhet ska ha ett fysiskt skydd mot sabotage av strålkällor eller verksamhet som kan leda till utsläpp av radioaktiva ämnen samt mot olovlig befattning med strålkällor, kärnämne och andra radioaktiva ämnen.

Av SSMFS 2008:1 om säkerhet i kärntekniska anläggningar framgår bl.a. att kravet på fysiskt skydd för sådan anläggning ska vara grundat på en analys av hotbilden mot anläggningen. Det fysiska skyddet ska vara dokumenterat i en plan av vilken ska framgå skyddets utformning, organisation, ledning och bemanning. Hotbildsanalysen och planen ska hållas aktuella och planens ändamålsenlighet ska prövas genom regelbundna övningar.

SSMFS 2008:12 om fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar gäller åtgärder som krävs för att dels skydda sådana anläggningar mot obehörigt intrång, sabotage eller annan påverkan som kan medföra radiologisk nödsituation, dels för att förhindra obehörig befattning med kärnämne eller kärnavfall. Föreskrifterna omfattar bestämmelser om tekniska, organisatoriska och administrativa åtgärder och innehåller bl.a. krav på vilka åtgärder som ska vidtas, utifrån typ av anläggning, för att skydda anläggningen och kontrollera tillträdet. SSM upprätthåller även en aktuell DHB för de verksamheter som regleras av SSMFS 2008:12.

SSM:s föreskrifter inom fysiskt skydd har sedan terroristattackerna den 11 september 2001 skärpts i flera omgångar och är normerande för den kärntekniska verksamheten. SSM:s regelverk baseras i stor utsträckning på internationell praxis, främst hämtat från IAEA:s Nuclear Security Series. SSM:s föreskrifter innehåller preskriptiva krav, funktionskrav och analyskrav. De analyser som SSM ställer krav på ska utgå från DHB och syftar till att visa att verksamheten lever upp till ställda acceptanskriterier, om anläggningen angrips av antagonister med olika förmågor.

Övriga nationella bestämmelser

Säkerhetsskyddslagen gäller för den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet, exempelvis kärnteknisk verksamhet (s.k. säkerhetskänslig verksamhet). Begreppet säkerhetsskydd kan beskrivas som en uppsättning åtgärder för att ge skydd för säkerhetskänslig verksamhet. Grunden för att kunna vidta relevanta åtgärder är en genomförd säkerhetsskyddsanalys som visar vilken säkerhetskänslig verksamhet som behöver ett säkerhetsskydd och vilka skyddsvärden, hot och sårbarheter som behöver hanteras i verksamheten. Analysen ligger till grund för en säkerhetsplan där åtgärder konkretiseras. Lagen delar in åtgärder i kategorierna informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet, som tillsammans ska utgöra ett sammanhållet system för skydd av verksamheten. Syfte med åtgärderna är att skapa ett skydd mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten.

Skyddslagen innehåller bestämmelser om åtgärder till förstärkt skydd för byggnader, andra anläggningar, områden och andra objekt mot sabotage, terroristbrott, spioneri eller röjande av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret samt grovt rån. Lagen omfattar endast byggnader, andra anläggningar och områden som bedömts vara skyddsobjekt, vilket exempelvis kärnkraftverk har. Obehöriga har som huvudregel inte tillträde till skyddsobjekt. Genom ett särskilt beslut får tillträdesförbudet även förenas med ett förbud mot att göra avbildningar, beskrivningar eller mätningar av eller inom skyddsobjektet. För bevakning av ett skyddsobjekt får polismän, militär personal eller annan särskilt utsedd personal anlitas med behörighet att bl.a. genomföra kroppsvisitation samt avvisa, avlägsna eller, om en sådan åtgärd inte är tillräcklig, tillfälligt omhänderta en person.

Lagen om transport av farligt gods syftar till att förebygga, hindra och begränsa att transporter av farligt gods eller obehörigt förfarande med godset orsakar skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. Med farligt gods avses bl.a. radioaktiva ämnen och lagen är tillämplig på såväl förberedelse inför som utförande av transporter av farligt gods. Den som transporterar farligt gods eller lämnar farligt gods till någon annan för transport måste vidta de skyddsåtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra och begränsa skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. Vid transporter av radioaktiva ämnen tillämpas denna lag parallellt med kärntekniklagen och strålskyddslagen samt med stöd av dessa lagar meddelade föreskrifter eller villkor.

Säkerställa tillämpningen av snabba och genomgripande åtgärder för att lokalisera och, vid behov, återta försvunnet eller stulet kärnämne (art. 2A.1b)

SSM:s bedömning: Konventionen är införlivad i svensk rätt avseende snabba och genomgripande åtgärder för att lokalisera och, vid behov, återta försvunnet eller stulet kärnämne.

SSM bedömer dock att ytterligare åtgärder behöver övervägas utifrån en förändrad hotbild. SSM avser att tillsammans med Polismyndigheten och andra berörda myndigheter arbeta vidare med att identifiera förutsättningar och lämpliga åtgärder för ett samhällsgemensamt och effektivt agerande vid hot om eller vid sabotage mot kärnämnen eller kärnanläggningar samt vid förlorat eller stulet kärnämne.

För att möta konventionens krav på snabba och genomgripande åtgärder för att lokalisera och, vid behov, återta försvunnet eller stulet kärnämne utgår arbetet i Sverige från ansvarsprincipen, med stöd av generella planer för samverkan vid en samhällsstörning. Polismyndigheten ansvarar, enligt polislagen, för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och ingripa när störningar har inträffat. Andra myndigheter, vars ansvarsområde berörs av en krissituation, ska enligt förordningen om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap vidta de åtgärder som behövs för att hantera konsekvenserna av krissituationen. Myndigheterna ska samverka och stödja varandra vid en sådan krissituation. Om situationen utvecklas till ett radiologiskt nödläge gäller lagen om skydd mot olyckor och arbetet sker med stöd av den nationella beredskapsplanen för en kärnteknisk olycka. Ansvariga aktörer, som polisen, säkerhetspolisen, tullarna m.fl., har alla förmåga och färdigheter på detta område. SSM bidrar bl.a. med radiologisk analys och mätförmåga.

Förutsättningarna för säkerhetsarbetet i Sverige förändras snabbt. De interna och externa hoten är föränderliga och mer komplexa än tidigare. Sverige ställs därför ständigt inför nya utmaningar där arbetet med att förbättra säkerheten måste utvecklas kontinuerligt.

I den nationella säkerhetsstrategin, som beskriver hot som utmanar förmågan att skydda Sveriges befolkning, framhävs särskilt militära hot, digitala risker, terrorism och våldsbejakande extremism, organiserad brottslighet, hot mot energiförsörjningen, hot mot transporter och infrastruktur, hälsohot samt klimatförändringar och dess effekter.

En förändrad hotbild, med antagonistisk tyngdpunkt, gör att arbetet med att skydda kärnteknisk verksamhet mot sabotage och stöld av kärnämne bör stärkas. Beredskapen (bl.a. ledningsorganisation och planer) för att hantera en samhällsstörning med utgångspunkt från ett sabotage mot kärnteknisk verksamhet eller vid stöld av kärnämne bör utvecklas. Enligt konventionen ska varje stat etablera beredskapsplaner för att kunna vidta samordnade åtgärder vid otillåten hantering av kärnämne, exempelvis vid stöld. Sverige har idag generella beredskapsplaner för att hantera en sådan händelse. Sverige har, vid två tillfällen, fått rekommendationer från IAEA (IPPAS-rekommendationer) avseende behovet av att utveckla beredskapsplaner så att dessa i högre utsträckning även omfattar antagonistiska hot. Av IPPAS-rekommendationerna framgår att det både nationellt och hos tillståndshavarna bör finnas en beredskap med nationella planer för ett samhällsgemensamt agerande vid hot om eller vid sabotage samt vid förlorat eller stulet kärnämne. Även regeringens strategi mot terrorism, vars syfte är att skapa en tydlig struktur för det arbete som krävs för att förebygga våldsbejakande extremism och motverka terroristbrottslighet, lyfter fram behovet av en mer utvecklad nationell beredskapsplanläggning och rutiner för särskilda situationer.

Mildra eller minimera strålningsföljderna av sabotage (art. 2A.1d)

SSM:s bedömning: Konventionen är införlivad i svensk rätt avseende krav på att mildra eller minimera strålningsföljderna av sabotage. Strålsäkerhetsbestämmelserna och övriga nationella bestämmelser bygger tillsammans upp ett heltäckande regelverk som innehåller såväl övergripande och detaljerande konstruktionsbeskrivningar som en tydlig beredskapsplan för att mildra eller minimera strålningsföljderna av ett sabotage.

Nedan följer en beskrivning av de författningar som ger konventionens artikel 2A.1d verkan i svensk rätt.

Strålsäkerhetsbestämmelser

Av strålskyddslagen följer en skyldighet för den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning att så långt som det är möjligt och rimligt, med hänsyn till befintlig teknisk kunskap samt ekonomiska och samhälleliga faktorer, vidta åtgärder för att begränsa uppkomsten av radioaktivt avfall, utsläpp av radioaktiva ämnen samt exponering av miljö för joniserande strålning. Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning ska i den utsträckning som behövs utifrån strålskyddssynpunkt vidta de åtgärder och försiktighetsmått som behövs för att hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön.

Av kärntekniklagen framgår att en kärnteknisk anläggning ska konstrueras, lokaliseras, uppföras, tas i drift, drivas och avvecklas så att radiologiska nödsituationer undviks och, om en radiologisk nödsituation ändå inträffar, att konsekvenserna av nödsituationen kan hanteras. Säkerheten vid kärnteknisk verksamhet ska upprätthållas genom att de åtgärder vidtas som krävs för att förebygga fel i utrustning, felaktigt handlande eller sabotage samt begränsa och fördröja utsläpp av radioaktiva ämnen om en nödsituation ändå inträffar. Vidare ska åtgärder vidtas för att, i ett tidigt skede, förhindra sådana utsläpp av radioaktiva ämnen som skulle medföra att skyddsåtgärder måste vidtas utanför den kärntekniska anläggningen, samt förhindra sådana stora utsläpp av radioaktiva ämnen som skulle medföra att skyddsåtgärder måste vidtas och inte kan begränsas i tid och rum.

I SSM:s föreskrifter (SSMFS 2008:17) om konstruktion och utförande av kärnkraftsreaktorer regleras åtgärder som krävs för att upprätthålla och utveckla säkerheten i

konstruktionen och utförandet av kärnkraftsreaktorer. Detta i syfte att, så långt som det är rimligt med beaktande av bästa möjliga teknik, förebygga radiologiska olyckor. Föreskrifterna innehåller bl.a. bestämmelser om konstruktionsprinciper för djupförsvar.

Av SSMFS 2008:1 framgår bl.a. att radiologiska olyckor vid kärntekniska anläggningar ska förebyggas genom en för varje anläggning anpassad grundkonstruktion i vilken ska ingå flera barriärer, och ett för varje anläggning anpassat djupförsvar.

Av SSMFS 2018:1 framgår att den som har tillstånd till verksamhet med joniserande strålning ska ha ett djupförsvar med tillhörande barriärer och andra hinder som är anpassat till verksamheten.

Övriga nationella bestämmelser

Lagen om skydd mot olyckor syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning, i sådan omfattning att särskilda åtgärder krävs för att skydda allmänheten eller då överhängande fara för ett sådant utsläpp föreligger, ska länsstyrelsen ansvara för räddningstjänst. Räddningsinsatsen sker med stöd av den nationella beredskapsplanen för en kärnteknisk olycka och i samverkan med ett stort antal andra aktörer.

Av förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten framgår att myndigheten, inom den nationella strålskyddsberedskapen, ska samordna de beredskapsåtgärder som krävs för att förebygga, identifiera och detektera nukleära eller radiologiska händelser som kan leda till skador på människors hälsa eller miljön. Myndigheten ska i detta sammanhang bl.a. ge råd, upprätthålla och leda en nationell organisation för expertstöd, svara för teknisk rådgivning och svara för expertkompetens samt kunskaps- och beslutsunderlag inom strålskyddsområdet inklusive spridningsprognoser och strålskyddsbedömningar.

Vidmakthålla lagstiftning och regelverk, behörig myndighet samt vidta andra lämpliga åtgärder – Art. 2A.2

Artikel 2A.2 – Av artikeln framgår att varje fördragsslutande stat ska (a) införa och vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet, (b) inrätta eller utse en behörig myndighet eller behöriga myndigheter med ansvar för att genomföra lagstiftningen och regelverket samt (c) vidta andra lämpliga åtgärder som är nödvändiga för det fysiska skyddet av kärnämne och kärnanläggningar.

Införa och vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet (art. 2A.2a)

SSM:s bedömning: Konventionen är införlivad i svensk rätt då Sveriges har infört och vidmakthåller en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet.

I Sverige finns ett stort antal lagar, med tillhörande förordningar och föreskrifter, som tillsammans styr det fysiska skyddet. Vilka dessa är beskrivs ovan under rubriken Det nationella rättsliga och organisatoriska ramverket för fysiskt skydd. Sveriges arbetar också ständigt med utvecklandet av lagar, förordningar och föreskrifter inom detta område. I närtid har flera svenska lagar förnyats för att möta de förändringar som sker i samhället och i omvärlden. Denna utveckling beskrivs ovan under rubriken Regelutveckling.

Utse en behörig myndighet med ansvar för att genomföra lagstiftningen och regelverket (art. 2A.2b)

SSM:s bedömning: SSM är behörig myndighet i enlighet med konventionens krav och SSM har den kompetens och den förmåga som behövs för denna uppgift. För att ytterligare stärka SSM:s förutsättningar i arbetet med att införa och vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet i Sverige bör dock SSM:s roll som behörig myndighet förtydligas.

SSM:s föreslår: Att förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten utvecklas och tydliggörs för att säkerställa ett effektivt omhändertagande av konventionens krav. SSM lämnar i bilaga 3 förslag på ny lydelse av 9a § i förordningen där SSM:s funktion som behörig myndighet förtydligas.

Med utgångspunkt i gällande strålsäkerhetsbestämmelser samt förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten är SSM en sådan behörig myndighet som avses i konventionens artikel 2A.2b. SSM har ett bemyndigande som behörig myndighet för normering, tillståndsprövning och tillsyn samt har den kompetens och förmåga som behövs för att hantera denna uppgift. För att ytterligare stärka SSM:s förutsättningar i arbetet med att införa och vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet i Sverige bör dock SSM:s roll som behörig myndighet förtydligas.

Vad gäller andra myndigheters ansvar för lagar avseende fysiskt skydd så gäller följande. För säkerhetsskyddslagen har Säkerhetspolisen och Försvarsmakten det övergripande ansvaret för all säkerhetskänslig verksamhet medan SvK har tillsynsansvar för säkerhetsskyddet inom elförsörjningsverksamhet. För skyddslagen har Försvarsmakten och länsstyrelsen det övergripande ansvaret. För lagen om skydd mot olyckor har MSB ansvaret och för lagen om transport av farligt gods har MSB och Transportstyrelsen huvudansvaret. Avslutningsvis, vad gäller elberedskapslagen, har SvK ansvaret.

Vidta andra åtgärder som är nödvändiga för det fysiska skyddet av kärnämnen och kärnanläggningar (art. 2A.2c)

SSM:s bedömning: Sverige genomför andra åtgärder som är nödvändiga att vidta för det fysiska skyddet av kärnämnen och kärnanläggningar i enlighet med konventionens krav.

Exempel på andra åtgärder som Sverige vidtagit är etablerandet av den samverkansgrupp som beskrivits ovan under rubriken Myndighetssamverkan. Ett annat exempel är det flygförbud över ett kärnkraftverks område, som berör samtliga luftfartyg, som varit ikraft sedan september 2015.

Bestämmelser avseende fysiskt skydd vid internationell kärnämnestransport – Art. 3

Artikel 3 – Av artikeln följer att varje fördragsslutande stat ska vidta lämpliga åtgärder inom ramen för sin nationella lagstiftning och i överensstämmelse med internationell rätt för att så långt det är praktiskt möjligt säkerställa att, under internationell kärnämnestransport, kärnämne – som finns inom statens territorium eller ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg under dess domvärjo, i den mån ett sådant fartyg eller luftfartyg anlitas vid transport till eller från den staten – skyddas på tillämpliga nivåer, beskrivna i bilaga I till konventionen.

SSM:s bedömning: SSM gör bedömningen att konventionen är införlivad i svensk rätt avseende krav på fysiskt skydd under internationell kärnämnestransport. Det svenska systemet för skydd av kärnämnen vid internationell transport byggs huvudsakligen upp av regler i lagen om transport av farligt gods och strålsäkerhetsbestämmelsernas krav på tillstånd, tillsammans med de föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar, samt förordning med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.

Nedan följer en beskrivning av de författningar som ger konventionens artikel 3 verkan i svensk rätt.

Strålsäkerhetsbestämmelser

Enligt strålskyddslagen och kärntekniklagen är det förbjudet att utan tillstånd transportera ämnen med joniserande strålning eller bedriva kärnteknisk verksamhet. I begreppet bedriva kärnteknisk verksamhet ligger bl.a. transport av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall samt att ta in kärnämne eller kärnavfall till Sverige eller att föra ut kärnavfall från Sverige. Vidare krävs tillstånd för att till Sverige föra in eller från Sverige föra ut ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får när ett tillstånd meddelas eller under dess giltighetstid besluta om de villkor som behövs med hänsyn till säkerheten och strålskyddet. SSM meddelar inte tillstånd för transport av kärnämne utan att först villkora detta med krav på adekvat fysiskt skydd. Den som vill ha tillstånd måste därtill uppfylla krav på bland annat märkning, transportskydd samt inneslutning och skärmning av det radioaktiva ämnet. Vidare förutsätts att verksamheten är berättigad och sökanden har de ekonomiska, administrativa och personella resurser som krävs och SSM gör alltid en bedömning om den som ansöker om tillstånd har kompetens att transportera på ett säkert sätt. SSM kräver dessutom att få förhandsbesked om varje enskild transport då det gäller kärnämnen och vissa andra radioaktiva ämnen. Det innebär att SSM ska få information om vad som ska transporteras, vart det ska transporteras och när transporten kommer att ske.

Av SSMFS 2008:12 framgår att kärnämne och kärnavfall ska hanteras, bearbetas, lagras eller slutförvaras inom skyddat område (omgivet av skalskydd och områdesskydd). Kärnämne med liten potential att kunna ingå i en kärnladdning får, om vissa kriterier är uppfyllda, i anslutning till mottagning eller i avvaktan på avsändning från en anläggning, temporärt lagras inom bevakat område (omgivet av områdesskydd).

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2009:1) om kontroll av gränsöverskridande transporter av radioaktivt avfall samt använt kärnbränsle är tillämpliga vid transport inom, ut från eller in till EU om Sverige är ursprungsland, bestämmelseland eller transitland. Genom föreskrifterna konkretiseras tillståndsansökan för gränsöverskridande transport enligt kärntekniklagen och strålskyddslagen.

Övriga nationella bestämmelser

Av lagen om transport av farligt gods framgår att den som transporterar radioaktiva ämnen eller lämnar radioaktiva ämnen till någon annan för transport ska vidta de skyddsåtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra och begränsa skador på liv, hälsa, miljö eller egendom.

MSB är föreskrivande myndighet för landtransporter av farligt gods i Sverige och har tagit fram detaljerade föreskrifter som bygger på internationella överenskommelser. Dessa bestämmelser återfinns i MSB:s föreskrifter (MSBFS 2018:5) om transport av farligt gods på väg och i terräng, MSB:s föreskrifter om transport av farligt gods på järnväg samt MSB:s föreskrifter (MSBFS 2018:6) om transport av farligt gods på järnväg. MSB är

också ansvarig transportmyndighet för frågor som inte kan hänföras till ett visst transportslag.

Transportstyrelsen är föreskrivande myndighet för sjö- respektive lufttransporter. Vad gäller sjötransporter återfinns dessa bestämmelser i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2015:66) om transport till sjöss av förpackat farligt gods. För lufttransporter gäller International Civil Aviation Organization – Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air (som införlivats i lag och förordning om transport av farligt gods) samt Luftfartsstyrelsens föreskrifter (LFS 2007:23) om medförande av farligt gods.

I enlighet med förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten ska myndigheten, enligt de riktlinjer om kärnteknisk export som har överenskommits mellan ett antal länder inom den s.k. Nuclear Suppliers Group³, inhämta försäkran från den mottagande statens regering vid export av kärnämne och kärntekniskt material m.m., och utforma och avlämna Sveriges försäkran till den exporterande statens regering vid import av kärnämne och kärntekniskt material m.m.

Bestämmelser avseende samarbete mellan stater – Art. 5

I artikel 5 beskrivs krav på samarbete mellan fördragsslutande staterna. Följande text är en sammanfattande redogörelse för innehållet i denna artikel.

5.1 De fördragsslutande staterna ska utse samt meddela varandra sin kontaktpunkt i frågor som omfattas av denna konvention.

5.2 Vid stöld, rån eller annat rättsstridigt tillgrepp av kärnämne eller av trovärdigt hot därom ska fördragsslutande stater, i överensstämmelse med sina nationella lagstiftningar, i största möjliga utsträckning samarbeta med och bistå den stat som så begär vid försöken att återställa och vid skyddet av sådant ämne.

5.3 I händelse av ett trovärdigt hot om sabotage mot kärnämne eller en kärnanläggning eller i händelse av sabotage av sådana ska de fördragsslutande staterna i största möjliga utsträckning, i överensstämmelse med sina nationella lagstiftningar och med sina berörda skyldigheter enligt internationell rätt, samarbeta.

5.4 De fördragsslutande staterna ska på lämpligt sätt samarbeta och samråda med varandra i syfte att skaffa sig vägledning vid utformandet, upprätthållandet och förbättrandet av system för fysiskt skydd av kärnämne i internationell transport.

5.5 En fördragsslutande stat kan på lämpligt sätt samråda och samarbeta med andra fördragsslutande stater i syfte att skaffa sig deras vägledning vid utformandet, upprätthållandet och förbättrandet av dess nationella system för fysiskt skydd av kärnämne under användning, förvaring och transport inom respektive stats territorium samt av kärnanläggningar.

SSM:s bedömning: 9a § förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten ger verkan åt kravet på kontaktpunkt i enlighet med konventionens artikel 5.1. Övriga delar av artikel 5 i konventionen (5.2, 5.3, 5.4 och 5.5) regleras på ett generellt och övergripande sätt genom 8 § i förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.

Av 9a § förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten framgår att SSM är en sådan kontaktpunkt som avses i artikel 5.1 i konventionen. Övriga delar av artikel 5 i

³ INFCIRC/254/Part I

konventionen (5.2, 5.3, 5.4 och 5.5), som bl.a. beskriver omfattande krav på samverkan mellan stater vid stöld av kärnämnen, vid hot om sabotage eller vid sabotage samt möjligheterna att lämna och begära bistånd, regleras på ett generellt och övergripande sätt i förordningen med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten. Av denna förordning framgår att SSM är ansvarig för sådana uppgifter som följer av Sveriges internationella åtaganden inom myndighetens verksamhetsområde.

Bestämmelser avseende skydd av information – Art. 6

Artikel 6 – Av artikeln framgår att de fördragsslutande staterna ska vidta åtgärder, som är förenliga med deras nationella lagstiftning, för att skydda den förtroliga karaktären hos sådana upplysningar som de i kraft av bestämmelserna i denna konvention erhåller i förtroende från en annan fördragsslutande stat eller genom att delta i en verksamhet som bedrivs för att uppfylla denna konvention. Om fördragsslutande stater lämnar upplysningar i förtroende till internationella organisationer eller till stater som inte är parter till denna konvention, ska åtgärder vidtas för att säkerställa att den förtroliga karaktären hos sådana upplysningar skyddas. En fördragsslutande stat som tagit emot information i förtroende från en annan fördragsslutande stat kan endast lämna denna information till tredje part efter medgivande från den andra fördragsslutande parten.

SSM:s bedömning: Konventionen är införlivad avseende krav på åtgärder för skydd av information. Sverige införlivar kraven genom strålskyddslagen med tillhörande föreskrifter, säkerhetsskyddslagen samt offentlighets- och sekretesslagen.

Nedan följer en beskrivning av de författningar som ger artikel 6 i konventionen verkan i svensk rätt. Nedanstående redogörelse utgår i stort ifrån lydelsen i relevanta paragrafer.

Strålsäkerhetsbestämmelser

Av strålskyddslagen framgår att den som med stöd av lagens bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag har tagit del av uppgifter inte obehörigen får röja eller utnyttja dem, om de avser affärs- eller driftsförhållanden, förhållanden av betydelse för Sveriges försvar eller säkerhets- och bevakningsåtgärder som avser transport eller förvaring av slutna strålkällor med hög aktivitet. I det allmännas verksamhet ska offentlighets- och sekretesslagen tillämpas istället.

Av SSMFS 2008:12 följer att uppgifter av avgörande betydelse för en kärnteknisk anläggnings säkerhetsåtgärder inte får delges obehöriga och att det vid en kärnanläggning ska finnas dokumenterade rutiner för hantering och förvaring av sådana uppgifter. Vidare ska datoriserade system av betydelse för anläggningens säkerhet, inklusive det fysiska skyddet, vara skyddade mot obehörig åtkomst och dataintrång.

Övriga nationella bestämmelser

Säkerhetsskyddslagen

Den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet (verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet) ska förebygga att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter obehörigen röjs, ändras, görs otillgängliga eller förstörs samt förebygga skadlig inverkan i övrigt på uppgifter och informationssystem som gäller säkerhetskänslig verksamhet. Med säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter avses uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen eller som skulle ha omfattats av sekretess enligt den lagen, om den hade varit tillämplig.

Den som på grund av anställning eller på annat sätt deltar eller har deltagit i säkerhetskänslig verksamhet får inte heller obehörigen röja eller utnyttja säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Offentlighets- och sekretesslagen

Utrikessekretess

Av offentlighets- och sekretesslagen framgår att utrikessekretess gäller för uppgift som rör Sveriges förbindelser med en annan stat eller i övrigt rör annan stat, mellanfolklig organisation, myndighet, medborgare eller juridisk person i annan stat eller statslös, om det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på annat sätt skadar landet om uppgiften röjs. Sekretess gäller även för uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt eller ett av EU ingånget eller av riksdagen godkänt avtal med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbete som avses i rättsakten eller avtalet försämras om uppgiften röjs. Motsvarande sekretess gäller för uppgift som en myndighet har inhämtat i syfte att överlämna till ett utländskt organ i enlighet med en sådan rättsakt eller ett sådant avtal som avses i första stycket.

Försvarssekretess

Sekretess gäller för uppgift som rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs.

Sekretess för säkerhets- eller bevakningsåtgärd

Sekretess gäller för uppgift om åtgärd som avser byggnader eller förvaring av klyvbart material eller radioaktiva ämnen, som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs.

Sekretess för kärnsprängning

Sekretess gäller för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning som kan användas i syfte att åstadkomma kärnsprängning.

Sekretess avseende RSA

Av offentlighets- och sekretesslagen framgår vidare att sekretess gäller för uppgift som hänför sig till en myndighets verksamhet som består i RSA avseende fredstida krissituationer, planering och förberedelser inför sådana situationer eller hantering av sådana situationer, om det kan antas att det allmännas möjligheter att förebygga och hantera fredstida kriser motverkas om uppgiften röjs.

Internationellt rättsligt och polisiärt samarbete

Sekretess gäller i verksamhet som avser rättsligt samarbete på begäran av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, för uppgift som hänför sig till en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål eller en angelägenhet som angår tvångsmedel, om det kan antas att det varit en förutsättning för den andra statens eller den mellanfolkliga domstolens begäran att uppgiften inte skulle röjas. Sekretess gäller även hos brottsbekämpande myndigheter för uppgift som lämnats av ett utländskt organ inom ramen för internationellt polisiärt samarbete i syfte att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott, om det kan antas att en förutsättning för att uppgiften lämnades var att den inte skulle röjas.

Sekretess för affärs- eller driftförhållanden

Sekretess gäller även för sådan uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden som har lämnats enligt kärntekniklagens bestämmelser om offentlig insyn eller i ärende om underrättelse och information eller bistånd enligt konventionerna den 26 september 1986 om tidig information vid en kärnenergiolycka och om bistånd i händelse av en kärnteknisk olycka eller ett nödläge med radioaktiva ämnen samt konventionen den 17 mars 1992 om

gränsöverskridande effekter av industriolyckor, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Bestämmelser avseende påföljder – Art. 7

Artikel 7 – Av artikeln följer att det enligt varje fördragsslutande stats nationella lagstiftning ska vara straffbart att uppsåtligt utföra något av följande uppräknade handlingar.

Uppsåtligt förövande av (a) en handling utan lagenligt tillstånd vilken innebär mottagande, innehav, användning, överföring, förändring, överlåtelse eller spridning av kärnämne och som vållar eller är ägnad att vålla död eller allvarlig skada på person eller avsevärd skada på egendom eller på miljön, (b) stöld eller tillgrepp genom rån av kärnämne, (c) förskingring eller bedrägligt förvärv av kärnämne, (d) en handling som innebär att kärnämne medförs, skickas eller flyttas in i eller ut från staten utan lagenligt tillstånd, (e) en handling riktad mot en kärnanläggning eller en handling som innebär en störning av driften av en kärnanläggning, när förövaren avsiktligt vållar, eller när han vet att handlingen sannolikt kommer att vålla, död eller allvarlig skada på person eller avsevärd skada på egendom eller på miljön genom strålningsexponering eller utsläpp av radioaktiva ämnen, om inte handlingen vidtagits i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen i den fördragsslutande stat där kärnanläggningen är belägen, (f) en handling som innebär att man avkräver någon kärnämne genom hot eller genom våld eller genom annan form av olaga påtryckning, (g) ett hot att använda kärnämne för att orsaka död eller allvarlig skada på person eller avsevärd egendomsskada, eller miljöskada eller att begå ett brott som beskrivs under e, eller att begå brott som beskrivs under b och e i avsikt att tvinga en fysisk eller juridisk person, en internationell organisation eller en stat att utföra eller att avstå från att utföra en handling, h) försök till sådan gärning som beskrivs under a–e, (i) handling som innefattar delaktighet i brott som beskrivs under a–h, (j) handling som begås av en person som organiserar eller instruerar andra att begå ett brott som beskrivs under a–h, och (k) en handling som bidrar till att ett brott som beskrivs under a–h begås av en grupp personer som agerar med ett gemensamt mål, handlingen ska vara avsiktlig och ska antingen ha begåtts i syfte att främja kriminell verksamhet eller ett olagligt syfte hos gruppen, om verksamheten eller syftet innefattar att ett brott som beskrivs under a–g begås, eller har begåtts med kännedom om gruppens avsikt att begå ett brott som beskrivs under a–g.

SSM:s bedömning: Konventionen är införlivad avseende bestämmelser för påföljder då det enligt svensk lagstiftning är straffbart att utföra de i konventionens artikel 7 uppräknade handlingarna. Brottsbalken, miljöbalken, strålsäkerhetsbestämmelserna samt lagen om straff för smuggling, tillsammans med terroristlagstiftningen, skapar ett heltäckande system för påföljder i anslutning till de i konventionen uppräknade handlingarna.

Upplägg

Systematiken för regleringen vad gäller de svenska straffbestämmelser som ger konventionen verkan utgår ifrån att den specifika handlingen initialt är straffbar i enlighet med en viss paragraf, eller flera paragrafer, i exempelvis i kärntekniklagen eller brottsbalken. Om brottet därtill bedöms vara ett terroristbrott aktualiseras även lagen straff för terroristbrott (terroristbrottslagen), vilket kommer medföra en strängare påföljd för gärningspersonen.

Terroristbrottslagen innehåller bestämmelser om straffansvar för terroristbrott. För terroristbrott döms den som begår någon av de gärningar som räknas upp i denna lag (kallat de objektiva rekvisiten). Dessutom krävs det för straffansvar att gärningspersonen har haft en viss avsikt med sin gärning, t.ex. att injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en befolkningsgrupp (kallat de subjektiva rekvisiten). De subjektiva rekvisiten benämns tillsammans med de objektiva rekvisiten som de kvalificerande rekvisiten och utgör grunden för terroristbrottslagens tillämpningsområde. Lagen innehåller dessutom en

särskild straffskärpningsgrund för vissa brott som begås med uppsåt att främja bl.a. terroristbrott.

Nedanstående redogörelse avseende art. 7.1a–k utgår i stort från lydelsen i relevanta paragrafer. Vad avser Sveriges uppfyllande av artikel 7.1h i konventionen så sker en redogörelse för detta i sista stycket under rubriken ”Försök till brott”.

Handling utan lagenligt tillstånd vilken innebär mottagande, innehav, användning, överföring, förändring, överlåtelse eller spridning av kärnämne och som vållar eller är ägnad att vålla död eller allvarlig skada på person eller avsevärd skada på egendom eller på miljön (art. 7.1a)

SSM:s bedömning: Brottsbalken innehåller brottsrubriceringar avseende mord, dråp, misshandel, sabotage, allmänfarlig ödeläggelse, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, spridande av gift eller smitta och förgöring. Miljöbalken innehåller bestämmelser om otillåten miljöverksamhet. Genom dessa bestämmelser, tillsammans med vissa strålsäkerhetsbestämmelser, införlivas artikel 7.1a i svensk rätt.

Strålsäkerhetsbestämmelser

Enligt kärntekniklagen är det förbjudet att bedriva kärnteknisk verksamhet utan tillstånd. Med kärnteknisk verksamhet avses bl.a. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall, införsel till riket eller utförsel av kärnämne ur riket. Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot kravet på tillstånd döms i enlighet med kärntekniklagen till böter eller fängelse i högst två år. Sker detta med uppsåt och brottet samtidigt är att anses som grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Enligt strålskyddslagen är det förbjudet att utan tillstånd bedriva en verksamhet med joniserande strålning. Med verksamhet med joniserande strålning avses att tillverka, använda, lagra, bearbeta, återvinna, bortskaffa, förvärva, inneha, transportera, upplåta, saluföra, överlåta, till Sverige föra in eller från Sverige föra ut ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne eller på annat sätt fysiskt eller icke-fysiskt hantera ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne. Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot kravet på tillstånd döms till böter eller fängelse i högst två år.

Övriga nationella bestämmelser

Miljöbalken

Enligt miljöbalken ska regeringen pröva tillåtligheten av sådana nya anläggningar för kärnteknisk verksamhet som prövas av regeringen enligt kärntekniklagen. Den som med uppsåt eller av oaktsamhet påbörjar eller bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd utan att regeringen prövat tillåtligheten döms för otillåten miljöverksamhet till böter eller fängelse i högst två år.

Brottsbalken

Nedan följer en beskrivning av de brottsrubriceringar i brottsbalken som ger verkan åt konventionens artikel 7.1a.

Mord eller dråp

Den som berövar annan livet, döms för mord till fängelse på viss tid, lägst tio och högst arton år, eller på livstid. Är brottet att anses som mindre grovt rör det sig om dråp med påföljden fängelse i lägst sex och högst tio år.

Misshandel

Den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd, döms för misshandel till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet grovt är påföljden fängelse i lägst ett år och sex månader och högst sex år och är brottet synnerligen grovt är påföljden fängelse i lägst 5 och högst 10 år.

Allmänfarlig ödeläggelse

Den som åstadkommer explosion, översvämning, ras, skeppsbrott, flyg- eller tågolycka eller annan sådan ofärd och därigenom framkallar fara för annans liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av annans egendom, döms för allmänfarlig ödeläggelse till fängelse, lägst två och högst åtta år. Är brottet grovt är påföljden fängelse på viss tid, lägst sex och högst arton år, eller på livstid.

Sabotage

Om någon förstör eller skadar egendom, som har avsevärd betydelse för rikets försvar, folkförsörjning, rättsskipning eller förvaltning eller för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet i riket eller allvarligt stör eller hindrar användningen av sådan egendom, döms för sabotage till fängelse i högst fyra år. Detsamma gäller om någon genom skadegörelse eller annan åtgärd som nyss sagts, allvarligt stör eller hindrar den allmänna samfärdseln eller användningen av telegraf, telefon, radio eller dylikt allmänt hjälpmedel eller av anläggning för allmänhetens förseende med vatten, ljus, värme eller kraft. Är brottet att anses som grovt är påföljden fängelse på viss tid, lägst två och högst arton år, eller på livstid. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om därigenom framkallats fara för rikets säkerhet, för flera människoliv eller för egendom av särskild betydenhet.

Sjö- eller luftfartssabotage

Den som förstör eller allvarligt skadar luft- eller sjöfartyg, en buss, en lastbil, ett maskin-drivet spårfordon eller en plattform i havet som är avsedd för verksamhet för utforskning eller utvinning av naturtillgångar eller för något annat ekonomiskt ändamål döms för sjö- eller luftfartssabotage till fängelse i högst fyra år. Samma sak gäller den som vidtar en åtgärd som är ägnad att framkalla fara för säkerheten för ett sådant fartyg eller en sådan plattform som anges i första stycket eller för ett luftfartygs säkerhet under flygning. Är brottet grovt är påföljden fängelse på viss tid, lägst två och högst arton år, eller på livstid.

Flygplatssabotage

Den som (1) använder allvarligt våld eller hot om sådant våld mot någon som befinner sig på en flygplats som är öppen för internationell trafik, (2) förstör eller allvarligt skadar en anordning, som hör till en sådan flygplats eller som används för flygplatsens trafik, eller ett luftfartyg, som inte är i trafik men är uppställt på flygplatsen, eller (3) med användande av våld eller hot om våld omintetgör verksamhet som bedrivs på en sådan flygplats, döms till flygplatssabotage till fängelse i högst fyra år. Är brottet att anse som grovt, är påföljden fängelse på viss tid, lägst två och högst arton år, eller på livstid.

Spridande av gift eller smitta

Om någon framkallar allmän fara för människors liv eller hälsa genom att förgifta eller infektera livsmedel, vatten eller annat, på annat sätt sprida gift eller dylikt eller överföra eller sprida allvarlig sjukdom, döms för spridande av gift eller smitta till fängelse i högst sex år. Är brottet grovt är påföljden fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år, eller på livstid.

Förgöring

Framkallar någon allmän fara för djur eller växter medelst gift eller genom att överföra eller sprida elakartad sjukdom eller genom att sprida skadedjur eller ogräs eller på annat dylikt sätt, dömes för förgöring till böter eller fängelse i högst två år. Är brottet grovt, skall dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid terroristbrott

Den som utför en handling utan tillstånd i strid med kärntekniklagen eller strålskyddslagen, där handlingen också bedöms som ett terroristbrott, döms enligt terroristbrottslagen till fängelse på viss tid, lägst fyra år och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt är straffet fängelse i lägst två år och högst sex år.

Vidare gäller att den som gör sig skyldig till mord, dråp, grov misshandel och synnerligen grov misshandel, grov skadegörelse, allmänfarlig ödeläggelse, sabotage och grovt sabotage, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, spridande av gift eller smitta, där handlingen också bedöms som ett terroristbrott, döms enligt terroristbrottslagen till fängelse på viss tid, lägst fyra år och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt är straffet fängelse i lägst två år och högst sex år.

Försök till brott

Försök till mord, dråp, misshandel som inte är ringa, skadegörelse, grov skadegörelse, sabotage och grovt sabotage, allmänfarlig ödeläggelse, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, spridande av gift eller smitta eller förgöring är straffbart enligt brottsbalken.

Vad gäller försök till terroristbrott så är detta straffbart enligt terroristbrottslagen.

Stöld eller tillgrepp genom rån av kärnämne (art. 7.1b)

SSM:s bedömning: Brottsbalken innehåller brottsrubriceringar avseende stöld och rån. Genom dessa rubriceringar införlivas konventionens artikel 7.1b i svensk rätt.

En närmare beskrivning av innebörden av respektive brott följer nedan.

Stöld

Av brottsbalken framgår att den som olovligen tar vad annan tillhör med uppsåt att tillägna sig det, döms, om tillgreppet innebär skada, för stöld till fängelse i högst två år. Är brottet ringa är påföljden böter eller fängelse i högst sex månader och är brottet grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Rån

Av brottsbalken framgår att den som stjälar medelst våld å person eller medelst hot som innebär eller för den hotade framstår som trängande fara eller, sedan han begått stöld och anträffats på bar gärning, sätter sig med sådant våld eller hot till motvärn mot den som vill återtaga det tillgripna, dömes för rån till fängelse, lägst ett och högst sex år. Detsamma ska gälla om någon med sådant våld eller hot tvingar annan till handling eller underlåtenhet som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den tvungne eller någon i vars ställe denne är. Lika med våld anses att försätta någon i vanmakt eller annat sådant tillstånd. Bedöms brottet som grovt är påföljden fängelse i lägst fem och högst tio år.

Vid terroristbrott

Stöld eller rån av kärnämne anses inte vara en gärning som utgör ett terroristbrott i terroristbrottslagens mening. Av lagen framgår emellertid att dessa brott ska ses som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet vid utdömande av ansvar för de i lagen uppräknade terroristbrotten.

Försök till brott

Försök till stöld, grov stöld, rån eller grovt rån är straffbart enligt brottsbalken. Vad gäller försök till terroristbrott så är detta straffbart enligt terroristbrottslagen.

Förskingring eller bedrägligt förvärv av kärnämne (art. 7.1c)

SSM:s bedömning: Brottsbalken innehåller brottsrubriceringar avseende bedrägeri och förskingring. Genom dessa rubriceringar införlivas konventionens artikel 7.1c i svensk rätt.

En närmare beskrivning av innebörden av respektive brott följer nedan.

Bedrägeri

Av brottsbalken framgår att den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är, dömes för bedrägeri till fängelse i högst två år. Är brottet ringa är påföljden böter eller fängelse i högst sex månader och är brottet grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Förskingring

Av brottsbalken framgår att om någon, som på grund av avtal, allmän eller enskild tjänst eller dylik ställning fått egendom i besittning för annan med skyldighet att utgiva egendomen eller redovisa för denna, genom att tillägna sig egendomen eller annorledes åsidosätter vad han har att iakttaga för att kunna fullgöra sin skyldighet, dömes, om gärningen innebär vinning för honom och skada för den berättigade, för förskingring till fängelse i högst två år. Är brottet ringa är påföljden böter eller fängelse i högst sex månader och är brottet grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Försök till brott

Försök till bedrägeri, grovt bedrägeri, förskingring eller grov förskingring är straffbart enligt brottsbalken.

Handling som innebär att kärnämne medförs, skickas eller flyttas in i eller ut från staten utan lagenligt tillstånd (art. 7.1d)

SSM:s bedömning: Lagen om straff för smuggling innehåller bestämmelser om ansvar m.m. för gärningar som rör införsel till eller utförsel från landet av varor. Kärntekniklagen innehåller krav på tillstånd för införsel av kärnämne eller kärnavfall till Sverige och för utförsel av kärnavfall från Sverige. Genom dessa lagar, tillsammans med lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, införlivas punkt d i artikel 7 i svensk rätt.

Nedan följer en närmare beskrivning av respektive lag.

Kärntekniklagen

Av kärntekniklagen framgår att det krävs tillstånd för införsel av kärnämne eller kärnavfall till Sverige och för utförsel av kärnavfall från Sverige. Den som med uppsåt eller av oaksamhet bryter mot kravet på tillstånd döms i enlighet med kärntekniklagen till böter eller fängelse i högst två år. Sker detta med uppsåt och brottet samtidigt är att anses som grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Lagen om straff för smuggling

Den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret

genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, döms för smuggling till böter eller fängelse i högst två år.

För smuggling döms också den som uppsåtligen från landet för ut en vara i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för utförsel eller efter utförseln förfogar över varan i strid med förbudet eller villkoret.

Om smugglingsbrottet är ringa är påföljden penningböter och är brottet grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen om brottet är grovt skall det särskilt beaktas om gärningen varit av särskilt farlig beskaffenhet, som exempelvis införsel av bl.a. radioaktiva ämnen.

Produkter med dubbla användningsområden

Lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd med tillhörande förordning gäller kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden. För sådan åtgärd avseende produkter med kärnämne med dubbla användningsområden krävs tillstånd från SSM. SSM kan också förbjuda transitering av kärnämne och material m.m. Den som uppsåtligen bryter mot kravet på tillstånd eller ett förbud mot transitering döms till böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är att anses som grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Vid terroristbrott

Den som utför en handling utan tillstånd i strid med kärntekniklagen, där handlingen också bedöms som ett terroristbrott, döms enligt terroristbrottslagen till fängelse på viss tid, lägst fyra år och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt är straffet fängelse i lägst två år och högst sex år.

Vidare gäller att den som gör sig skyldig till smuggling eller grov smuggling av radioaktiva ämnen, eller den som utan tillstånd exporterar, förmedlar, överför eller bryter mot ett förbud mot transitering avseende produkter med kärnämne med dubbla användningsområden, där handlingen också bedöms som ett terroristbrott, döms enligt terroristbrottslagen till fängelse på viss tid, lägst fyra år och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt är straffet fängelse i lägst två år och högst sex år.

Försök till brott

Försök till smuggling eller grov smuggling straffbart med stöd av lagen om straff för smuggling i enlighet med bestämmelserna i brottsbalken. Även försök till export, överföring, förmedling samt försök till att bryta mot ett förbud mot transitering är straffbart, men då med stöd av lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

Vad gäller försök till terroristbrott så är detta straffbart enligt terroristbrottslagen.

Handling riktad mot en kärnanläggning eller en handling som innebär en störning av driften av en kärnanläggning, när förövaren avsiktligt vållar, eller när han vet att handlingen sannolikt kommer att vålla, död eller allvarlig skada på person eller avsevärd skada på egendom eller på miljön genom strålningsexponering eller utsläpp av radioaktiva ämnen, om inte handlingen vidtagits i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen i den fördragsslutande stat där kärnanläggningen är belägen (art. 7.1e)

SSM:s bedömning: Brottsbalken innehåller brottsrubriceringar avseende mord, dråp, misshandel, sabotage, allmänfarlig ödeläggelse, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, spridande av gift eller smitta och förgöring. Miljöbalken innehåller bestämmelser om miljöbrott. Genom dessa rubriceringar införlivas konventionens artikel 7, punkt e, i svensk rätt.

En närmare beskrivning av innebörden av respektive brott som omfattas av brottsbalken återfinns under ovanstående rubrik avseende konventionens artikel 7.1a.

Miljöbalken

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet orsakar att det i mark, vatten eller luft släpps ut ett ämne som typiskt sett eller i det enskilda fallet medför eller kan medföra en förorening som är skadlig för människors hälsa, djur eller växter i en omfattning som inte har ringa betydelse, eller någon annan betydande olägenhet i miljön, döms för miljöbrott till böter eller fängelse i högst två år. Samma sak gäller för den som med uppsåt eller av oaktsamhet orsakar en betydande olägenhet i miljön genom strålning. Om brottet anses som grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Vid terroristbrott

En närmare beskrivning av regleringen kring terroristbrott i förhållande till brottsbalkens brottsrubriceringar återfinns under ovanstående rubrik avseende konventionens artikel 7.1a.

Försök till brott

En närmare beskrivning av regleringen kring försök till brott avseende brottsbalkens brottsrubriceringar återfinns under ovanstående rubrik avseende konventionens artikel 7.1a. Den som gör sig skyldig till försök till grovt miljöbrott döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Vad gäller försök till terroristbrott så är detta straffbart enligt terroristbrottslagen.

Handling som innebär att man avkräver någon kärnämne genom hot eller genom våld eller genom annan form av olaga påtryckning (art. 7.1f)

SSM:s bedömning: Brottsbalken innehåller brottsrubriceringar avseende olaga tvång, olaga hot, rån och utpressning. Genom dessa rubriceringar införlivas konventionens artikel 7.1f i svensk rätt.

En närmare beskrivning av innebörden av respektive brott följer nedan, med undantag för rån som redan beskrivits under ovanstående rubrik avseende konventionens artikel 7.1b.

Olaga tvång

Av brottsbalken framgår att den som genom misshandel eller annars med våld eller genom hot om brottslig gärning tvingar någon att göra, tåla eller underlåta något döms för olaga tvång till böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt döms för grovt olaga tvång till fängelse i lägst nio månader och högst sex år.

Olaga hot

Av brottsbalken framgår vidare att den som hotar någon annan med brottslig gärning på ett sätt som är ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig rädsla för egen eller annans säkerhet till person, egendom, frihet eller frid, dömas för olaga hot till böter eller fängelse i högst ett år. Om brottet är grovt döms för grovt olaga hot till fängelse i lägst nio månader och högst fyra år.

Utpressning

Vidare följer av brottsbalken att den som genom olaga tvång förmår någon till handling eller underlåtenhet som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den tvingade eller någon i vars ställe denne är döms, om inte brottet är att anse som rån eller grovt rån, för utpressning till fängelse i högst två år. Om brottet är ringa är påföljden böter eller fängelse i högst sex månader och om brottet är grovt är påföljden fängelse i lägst ett år och sex månader och högst sex år.

Vid terroristbrott

Den som gör sig skyldig till olaga hot och grovt olaga hot (i enlighet med definitionen i brottsbalken), där hotet består i att begå någon av de gärningar som utgör terroristbrott i terroristbrottslagens mening, där handlingen också bedöms som ett terroristbrott, döms enligt terroristbrottslagen till fängelse på viss tid, lägst fyra år och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt är straffet fängelse i lägst två år och högst sex år.

Utpressning eller rån av kärnämne anses inte vara en gärning som utgör ett terroristbrott i terroristbrottslagens mening. Av lagen framgår emellertid att dessa brott ska ses som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet vid utdömande av ansvar för de i lagen uppräknade terroristbrotten.

Hot att använda kärnämne för att orsaka död eller allvarlig skada på person eller avsevärd egendomsskada, eller miljöskada eller att begå ett brott genom handling mot en kärnanläggning enligt artikel 7.1e (art. 7.1g (i))

SSM:s bedömning: Brottsbalken innehåller brottsrubriceringar avseende olaga hot. Genom dessa rubriceringar införlivas konventionens artikel 7.1g (i) i svensk rätt.

En närmare beskrivning av innebörden av dessa brott återfinns under ovanstående rubrik avseende konventionens artikel 7.1f.

Vid terroristbrott

Den som gör sig skyldig till olaga hot och grovt olaga hot där hotet består i att begå någon av de gärningar som utgör terroristbrott i terroristbrottslagens mening, där handlingen också bedöms som ett terroristbrott, döms enligt terroristbrottslagen till fängelse på viss tid, lägst fyra år och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt är straffet fängelse i lägst två år och högst sex år.

Hot om stöld eller tillgrepp genom rån av kärnämne, eller att begå brott som beskrivs under b och att begå ett brott genom handling mot en kärnanläggning enligt artikel 7 punkt e, i avsikt att tvinga en fysisk eller juridisk person, en internationell organisation eller en stat att utföra eller att avstå från att utföra en handling (art. 7.1 g (ii))

SSM:s bedömning: Artikel 7.1g (ii) införlivas i svensk rätt genom brottsbalken rubricering av olaga hot, olaga tvång, rån och utpressning.

En närmare beskrivning av innebörden av rån återfinns under ovanstående rubrik avseende konventionens artikel 7.1b medan övriga brott finns beskrivna under ovanstående rubrik avseende konventionens artikel 7.1f.

Vid terroristbrott

Den som gör sig skyldig till olaga hot och grovt olaga hot där hotet består i att begå någon av de gärningar som utgör terroristbrott i terroristbrottslagens mening, där handlingen också bedöms som ett terroristbrott, döms enligt terroristbrottslagen till fängelse på viss tid, lägst fyra år och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt är straffet fängelse i lägst två år och högst sex år.

Utpressning eller rån av kärnämne anses inte vara en gärning som utgör ett terroristbrott i terroristbrottslagens mening. Av lagen framgår emellertid att dessa brott ska ses som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet vid utdömande av ansvar för de i lagen uppräknade terroristbrotten.

Handling som innefattar delaktighet i de brott som beskrivits ovan under rubrikerna beträffande konventionens art. 7.1a–h (art. 7.1i)

SSM:s bedömning: Artikel 7.1i införlivas i svensk rätt genom rubriceringen om anstiftan av brott och medhjälp till brott i brottsbalken samt av bestämmelserna i lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet (rekryteringslagen) och lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall (finansieringslagen).

Nedan följer en närmare beskrivning av respektive lag.

Brottsbalken

Av brottsbalken framgår att den som, med uppsåt att utföra eller främja brott, tar emot eller lämnar pengar eller annat som betalning för ett brott eller för att täcka kostnader för utförande av ett brott, eller skaffar, tillverkar, lämnar, tar emot, förvarar, transporterar, sammanställer eller tar annan liknande befattning med något som är särskilt ägnat att användas som hjälpmedel vid mord, dråp, misshandel, allmänfarlig ödeläggelse, sabotage, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, spridande av gift eller smitta, förgöring, stöld, rån, grovt olaga tvång, grovt olaga hot, bedrägeri, utpressning eller grov förskingring, ska dömas för förberedelse till brott, om han eller hon inte har gjort sig skyldig till fullbordat brott eller försök.

Av brottsbalken framgår vidare att den som i samråd med någon annan beslutar en gärning rubricerad som mord, dråp, grov misshandel, grovt olaga tvång, grovt olaga hot, grov stöld, rån, grovt bedrägeri, grov utpressning, grov förskingring, allmänfarlig ödeläggelse, sabotage, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, spridande av gift eller smitta eller förgöring, eller att någon söker anstifta någon annan eller åtar eller erbjuder sig att utföra en sådan gärning, ska dömas för stämpling till brott.

Straffet för förberedelse eller stämpling ska bestämmas under den högsta och får sättas under den lägsta gräns som gäller för fullbordat brott. Högre straff än fängelse i två år får bestämmas endast om fängelse i sex år eller mer kan följa på det fullbordade brottet.

Av brottsbalken framgår att ansvar för viss gärning inte bara ska utkrävas av den som utfört gärningen utan även annan som främjat denna med råd eller dåd. Detsamma ska gälla beträffande i annan lag eller författning straffbelagd gärning, för vilken fängelse är föreskrivet. Den som inte är att anse som gärningsman döms då, om han har förmått annan till utförandet, för anstiftan av brottet och annars för medhjälp till det.

Rekryteringslagen

I rekryteringslagen regleras straffansvar bl.a. för den som offentligt uppmanar till terroristbrott eller annan särskilt allvarlig brottslighet, rekryterar till sådan brottslighet, ger eller tar emot utbildning avseende sådan brottslighet, reser utomlands i avsikt att begå eller förbereda eller att ge eller ta emot utbildning avseende sådan brottslighet eller för att ha visst samröre med en terroristorganisation. Med särskilt allvarlig brottslighet avses bl.a. de brott som räknas upp i artikel 7 i konventionen. Straffet för brott mot rekryteringslagen är fängelse i högst två år. I ringa fall blir det ingen påföljd, om brottet är grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Finansieringslagen

I finansieringslagen regleras straffansvar för finansiering av bl.a. terroristbrott eller annan särskilt allvarlig brottslighet eller av en person eller en sammanslutning av personer som begår sådan brottslighet. Straffet för brott mot finansieringslagen är fängelse i högst två år. I ringa fall blir det ingen påföljd, om brottet är grovt är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Handling som begås av en person som organiserar eller instruerar andra att begå ett brott som beskrivs under a–h (art. 7.1j)

Se redogörelse ovan avseende konventionens artikel 7.1i.

Handling som bidrar till att ett brott som beskrivs under a–h begås av en grupp personer som agerar med ett gemensamt mål, handlingen ska vara avsiktlig och ska antingen ha begåtts i syfte att främja kriminell verksamhet eller ett olagligt syfte hos gruppen, om verksamheten eller syftet innefattar att ett brott som beskrivs under a–g begås, eller har begåtts med kännedom om gruppens avsikt att begå ett brott som beskrivs under a–g (art. 7.1 k (i–ii))

Se redogörelse ovan avseende konventionens artikel 7.1i.

Bestämmelser avseende domsrätt, åtal och utlämning – Art. 8, 10, 11

Artikel 8 – Av artikeln framgår att varje fördragsslutande stat ska vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa sin domsrätt över de brott som anges i artikel 7 (se ovan) när brottet förövats inom dess område eller ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i den staten eller när den brottsmisstänkte är medborgare i den staten. Vidare ska varje fördragsslutande stat också vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa sin domsrätt över dessa brott i de fall då den brottsmisstänkte finns inom dess område och inte ska utlämnas till annan stat enligt konventionen.

Artikel 10 – Av artikeln framgår att den fördragsslutande stat, inom vars område den brottsmisstänkte finns, ska om staten inte utlämnar honom, undantagslöst och utan oskäligt dröjsmål hänskjuta fallet till sina behöriga myndigheter för lagföring i enlighet med den statens lagstiftning.

Artikel 11 – Av artikeln framgår bl.a. att fördragsslutande stater ska betrakta brotten i artikel 7 som utlämningsbara sig emellan.

SSM:s bedömning: Konventionens artikel 8, 10 och 11, avseende domsrätt, åtal och utlämning, införlivas i svensk rätt genom nedanstående lagar.

Domsrätt

Brottsbalken

Av brottsbalken framgår att brott som begåtts här i riket döms efter svensk lag och vid svensk domstol. Detsamma gäller, om det är ovissst var brott förövats men det finns skäl att anta att det är begånget inom riket.

För brott som begåtts utom riket döms efter svensk lag och vid svensk domstol, om brottet begåtts av svensk medborgare eller av utlänning med hemvist i Sverige, av utlänning utan hemvist i Sverige, som efter brottet blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i riket eller som är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare och finns här, eller av annan utlänning som finns här i riket och på brottet enligt svensk lag kan följa fängelse i mer än sex månader.

För brott som begåtts utom riket döms även i annat fall än som avses i föregående stycke efter svensk lag och vid svensk domstol (1) om brottet förövats på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på ett sådant fartyg, (2) om brottet begåtts av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning, (3) om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polismyndighetens utlandsstyrka, (3a) om brottet har begåtts i tjänsten utom riket av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen, som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt, (4) om brottet förövats mot Sverige, en svensk kommun eller annan menighet eller en svensk allmän inrättning, (5) om brottet begåtts inom ett område som inte tillhör någon stat och förövats mot en svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot en utlänning med hemvist i Sverige, (6) om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatsabotage, terroristbrott enligt 2 § terroristbrottslagen (eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott) eller brott som avses i 5 § samma lag, eller (7) om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver.

Brott mot terroristlagstiftningen

För brott begångna mot terroristbrottslagen gäller universell jurisdiktion med stöd av brottsbalken (se föregående stycken under rubriken Brottsbalken). För rekryteringslagen och finansieringslagen gäller att även om det inte finns domsrätt genom brottsbalken i enlighet med redogörelsen ovan döms brottet enligt rekryteringslagen respektive finansieringslagen, vid svensk domstol, om brottet har begåtts (1) av en svensk medborgare, av en utlänning med hemvist i Sverige eller av en utlänning som befinner sig här i landet, (2) till förmån för en juridisk person som är etablerad i Sverige, eller (3) mot en av Europeiska unionens institutioner eller mot en av dess byråer eller ett av dess organ, om byrån eller organet har säte i Sverige. Detta gäller även om brottet ska bestraffas enligt brottsbalken eller terroristbrottslagen (dvs. om en gärning är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken eller terroristbrottslagen ska ansvar dömas ut enligt dessa lagar).

Åtal

Rättegångsbalken

Av rättegångsbalken framgår att det föreligger en skyldighet för åklagare att väcka åtal för brott som hör under allmänt åtal, vilket brotten i konventionens artikel 7 gör.

Utlämning

Utlämningslagen

Av lagen (1957:668) om utlämning för brott framgår att den som i en annan stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för där straffbelagd gärning och uppehåller sig här i riket får, efter beslut av regeringen, utlämnas till den staten. Utlämning får beviljas endast om den gärning för vilken utlämning begärs motsvarar brott, för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i ett år eller mer. Har personen i den ansökande staten dömts för gärningen, får han utlämnas endast om påföljden utgör minst frihetsstraff i fyra månader eller annat omhändertagande på anstalt under motsvarande tid.

Europeisk arresteringsorder

Lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder innehåller bestämmelser om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott. Med en europeisk arresteringsorder avses ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat i EU, som innebär en begäran om att en annan medlemsstat ska gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd. Ett överlämnande får beviljas endast för en gärning som motsvarar brott enligt svensk lag och för vilken påföljden enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning medför frihetsberövande i ett år eller mer. När överlämnandet avser verkställighet av en frihetsberövande påföljd förutsätts att en frihetsberövande påföljd i minst fyra månader har dömts ut.

Nordisk arresteringsorder

Lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder innehåller bestämmelser om överlämnande mellan de nordiska staterna på grund av brott. Med en nordisk arresteringsorder avses ett rättsligt avgörande, utfärdat av en rättslig myndighet i en nordisk stat, som innebär en begäran om att en annan nordisk stat ska gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd. Överlämnande får beviljas endast för en gärning för vilken det enligt den utfärdande statens lagstiftning är föreskrivet en frihetsberövande påföljd eller för vilken det har dömts ut en sådan påföljd.

Bestämmelser om bistånd i samband med lagföring – Art. 13

Artikel 13 – Av artikeln följer att fördragsslutande stater ska ge varandra största möjliga bistånd i samband med lagföring av de brott som avses i konventionens artikel 7.

SSM:s bedömning: Konventionen kräv på att Sverige ska ge övriga fördragsslutande stater största möjliga bistånd i samband med lagföring säkerställs genom nedanstående lagar.

Internationell rättslig hjälp i brottmål

Åklagare och domstolar i Sverige och utomlands har möjlighet att bistå varandra i brottsutredningar i enlighet med lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål. Rättslig hjälp kan begäras och lämnas såväl på ett tidigt stadium i brottsutredningen som under rättegången. I lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar finns kompletterande bestämmelser om rättslig hjälp i vissa fall.

Europeisk utredningsorder

Vid bevisinhämtning inom EU – utom i förhållande till Danmark och Irland – gäller normalt inte reglerna om internationell rättslig hjälp i brottmål. I stället tillämpas lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder.

Bilaga 1 – Lag som ger konventionen verkan

Lag	Syfte/Innehåll
Strålsäkerhetsbestämmelser	
Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	Kärnteknisk verksamhet ska bedrivas på sådant sätt att kraven på säkerhet tillgodoses och de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra kärnsprängningar, spridning av kärnvapen och obehörig befattning med kärnämne och sådant kärnavfall som utgörs av använt kärnbränsle.
Strålskyddslag (2018:396)	Skydda människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning.
Övriga bestämmelser	
<i>System för fysiskt skydd</i>	
Elberedskapslag (1997:288)	Att de åtgärder som behövs för att förebygga, motstå och hantera sådana störningar i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället genomförs.
Lag (2003:778) om skydd mot olyckor	Bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.
Lag (2006:263) om transport av farligt gods	Förebygga, hindra och begränsa att transporter av farligt gods eller obehörigt förfarande med godset orsakar skador på liv, hälsa, miljö eller egendom.
Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)	Bestämmelser om myndigheters och vissa andra organs handläggning vid registrering, utlämnande och övrig hantering av allmänna handlingar.
Polislag (1984:387)	Upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp.
Skyddslag (2010:305)	Förstärkt skydd för byggnader, andra anläggningar, områden och andra objekt mot sabotage, terroristbrott, spioneri (samt röjande i andra fall av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret) och grovt rån.
Säkerhetsskyddslag (2018:585)	Skydda Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten.
<i>Påföljd, domsrätt, åtal och utlämning</i>	
Brottsbalken	Beskriver brottsliga gärningar och föreskriver straff för dessa.
Lag (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	Bestämmelser om rättslig hjälp vid brottmål i Sverige och utomlands.
Lag (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd	Förhindrar att produkter som har en civil användning nyttjas för militära ändamål eller för framställning av massförstörelsevapen och dess bärare.
Lag (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall	Gör det straffbart att samla in, tillhandahålla eller ta emot pengar eller andra tillgångar i syfte att dessa ska användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå i lagen beskrivna särskilt allvarliga brott.

Lag (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet	Gör det straffbart med bl.a. offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.
Lag (2000:1225) om straff för smuggling	Bestämmelser om ansvar m.m. för gärningar som rör införsel till eller utförsel från landet av varor.
Lag (2003:148) om straff för terroristbrott	Preciserar vad som utgör ett terroristbrott och föreskriver straff för dessa.
Lag (1957:668) om utlämnning för brott	Reglerar utlämnande, från Sverige till en annan stat, av person som är misstänkt, tilltalad eller dömd för straffbelagd gärning.
Lag (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder	Medför rätt att inom EU begära att en rättslig myndighet i en annan medlemsstat ska gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd.
Lag (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt nordisk arresteringsorder	Medför rätt att inom norden begära att en rättslig myndighet i en nordisk stat ska gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd.
Lag (2017:1000) om en europeisk utredningsorder	Möjliggör för medlemsstater inom EU att inhämta bevisning sinsemellan, vilket bidrar till att förstärka det brottsbekämpande arbetet.
Lag (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar	Möjliggör inrättandet av gemensamma utredningsgrupper för brottsutredningar mellan myndigheter i Sverige och myndigheter i en eller flera EU-stater.
Miljöbalken	Främjar en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
Rättegångsbalken	Innehåller bestämmelser om förfarandet vid allmänna domstolar i Sverige.

Bilaga 2 – Paragraf som ger konventionen verkan

I nedanstående tabell beskrivs genom vilken specifik paragraf i lag/förordning/föreskrift som konventionen genomförs i svensk rätt. I vissa fall har det varit lämpligare att enbart hänvisa till en viss lag i sin helhet istället för att peka ut en eller flera paragrafer.

Artikel 2A.1 – Bestämmelser avseende system för fysiskt skydd

Varje konventionsstat ska ha ett lämpligt fysiskt skydd med målet att skydd nukleära material eller anläggningar: (a) från stöld, (b) för att kunna lokalisera och återta försvunnet eller stulet kärnmaterial, (c) från sabotage samt (d) för att mildra eller minimera de radiologiska följderna av sabotage.

Artikel 2A.1	Svensk författning	Paragrafer
a)	Strålsäkerhetsbestämmelser Strålskyddslag Lag om kärnteknisk verksamhet SSMFS 2018:1 SSMFS 2008:1 SSMFS 2008:12 Övriga bestämmelser Säkerhetsskyddslag Skyddslag Lag om transport av farligt gods.....	1:1, 1:7, 6:1 1, 4, 5, 10 2:3, 4:6 2:11, 4:2–3 1:1–2, 2:1–4 1, 3, 4, 7, 9–12 1, 2, 5, 7
b)	Övriga bestämmelser Polislag Förordn. om krisberedskap och höjd beredskap.... Lag om skydd mot olyckor	2 1, 5 1:1–3, 4:6
c)	Strålsäkerhetsbestämmelser Strålskyddslag Lag om kärnteknisk verksamhet..... SSMFS 2018:1 SSMFS 2008:1 SSMFS 2008:12 Övriga bestämmelser Säkerhetsskyddslag Skyddslag Lag om transport av farligt gods	1:1, 1:7, 6:1 1, 4, 5, 10 2:3, 4:6 2:11, 4:2–3 1:1–2, 2:1–4 1, 3, 4, 7, 9–12 1, 2, 5, 7
d)	Strålsäkerhetsbestämmelser Strålskyddslag Lag om kärnteknisk verksamhet SSMFS 2008:17 SSMFS 2008:1 SSMFS 2018:1 Övriga bestämmelser Förordning med instruktion för SSM Lag om skydd mot olyckor..... Förordning om skydd mot olyckor.....	3:9–10 3a, 4, 10, 10a 3–8 2 kap., 4:1–2, 3:1 2:2 15, 17 1:2–3, 2:4–5, 4:6, 4:8–9 4:15

Artikel 2A.2 – Vidmakthålla lagstiftning och regelverk, behörig myndighet samt vidta andra lämpliga åtgärder

Vid tillämpningen av punkt 1 ska varje fördragsslutande stat (a) införa och vidmakthålla en lagstiftning och ett regelverk för att styra det fysiska skyddet, (b) inrätta eller utse en behörig myndighet eller behöriga myndigheter med ansvar för att genomföra lagstiftningen och regelverket, och (c) vidta andra lämpliga åtgärder som är nödvändiga för det fysiska skyddet av kärnämne och kärnanläggningar.

Artikel 2A.2	Svensk författning	Paragrafer
a)	<i>Se rapport – sidorna 5–7 och 17</i>	
b)	Lag om kärnteknisk verksamhet Förordning om kärnteknisk verksamhet..... Förordning med instruktion för SSM..... Säkerhetsskyddsförordningen..... Skyddsförordningen..... Förordning om skydd mot olyckor..... Förordning om transport av farligt gods..... Förordning om elberedskap.....	1, 8, 9a, 13, 13a 7 kap. 5:2 2 1
c)	<i>Se rapport – sidan 17</i>	

Artikel 3 – Bestämmelser avseende fysiskt skydd under internationell kärnämnestransport.

Varje stat ska vidta lämpliga åtgärder inom ramen för sin nationella lagstiftning, i överensstämmelse med internationell rätt, för att säkerställa att kärnämnen under transport inom sitt territorium eller ombord på ett fartyg eller luftfartyg skyddas vid nivåer som beskrivs i bilaga I.

Artikel 3	Svensk författning	Paragrafer
	Strålsäkerhetsbestämmelser Strålskyddslag..... Lag om kärnteknisk verksamhet..... SSMFS 2008:12..... SSMFS 2009:1..... Övriga bestämmelser Förordning med instruktion för SSM Lag om transport av farligt gods MSBFS 2018:5 (väg)..... MSBFS 2018:6 (järnväg)..... TFFS 2015:66 (sjö)..... LFS 2007:23 (flyg).....	1:7, 3:10–12, 6:1, 6:9, 6:20–22 1, 5, 8 5 10a och 11 1, 2

Artikel 5 – Bestämmelser avseende samarbete mellan stater

Staterna ska samarbeta med varandra och hjälpa till för att skydda kärnämnen från stöld och olovlig befattning.

Artikel 5	Svensk författning	Paragrafer
1.	Förordning med instruktion för SSM.....	9a
2. – 5.	Förordning med instruktion för SSM.....	1, 8, 13a

Artikel 6 – Bestämmelser avseende skydd av information (sekretess)

Staterna ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda den information som de erhåller enligt bestämmelserna i konventionen.

Artikel 6	Svensk författning	Paragrafer
1.	Strålsäkerhetsbestämmelser Strålskyddslag..... SSMFS 2008:12..... Övriga bestämmelser Offentlighets- och sekretesslag..... Säkerhetsskyddslagen	10:1 9 15:1–1a, 15:2, 18:8, 18:12–13, 18:17–17a, 32:9 1:1, 2:1–2, 5:2

Artikel 7 – Bestämmelser avseende påföljder

De i artikeln uppräknade handlingarna ska i varje fördragsslutande stats nationella lagstiftning vara straffbart. Sverige uppfyller detta genom nedanstående paragrafer.

Artikel 7.1	Svensk författning	Paragrafer
a)	Strålsäkerhetsbestämmelser Lag om kärnteknisk verksamhet..... Strålskyddslagen..... Övriga bestämmelser Miljöbalken..... Brottsbalken..... Lag om straff för terroristbrott.....	1, 5, 25, 25a 1:7, 6:1, 9:2 17:1, 29:4 3:1–2, 3:5–6, 13:3–5b, 13:7–8 2, 3
b)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Lag om straff för terroristbrott.....	8:1–2, 8:4–6 5
c)	Övriga bestämmelser Brottsbalken.....	9:1–3, 10:1–3
d)	Strålsäkerhetsbestämmelser Lag om kärnteknisk verksamhet..... Övriga bestämmelser Lag om straff för smuggling..... LPDA*..... FPDA**..... Lag om straff för terroristbrott.....	1, 5, 25, 25a 3, 4, 5 1, 4, 18, 18a 7 2, 3
e)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Miljöbalken..... Lag om straff för terroristbrott.....	3:1–2, 3:5–6, 13:3–5b, 13:7–8 29:1 2, 3
f)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Lag om straff för terroristbrott.....	4:4–5, 8:5–6, 9:4 2, 3, 5
g(i))	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Lag om straff för terroristbrott.....	4:5 2, 3
g(ii))	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Lag om straff för terroristbrott.....	4:4–5, 8:5–6, 9:4 2, 3, 5

h)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... LPDA*..... Lag om straff för smuggling..... Lag om straff för terroristbrott..... Miljöbalken.....	3:11, 8:12, 9:11, 10:9, 13:12, 23 kap. 21 14 4 29:1
i)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Rekryteringslagen***..... Finansieringslagen****.....	3:11, 4:10, 8:12, 9:11, 10:9, 13:12, 23:2, 23:4 2–7 2, 3
j)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Rekryteringslagen***..... Finansieringslagen****.....	3:11, 4:10, 8:12, 9:11, 10:9, 13:12, 23:2, 23:4 2 2
k(i–ii))	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Rekryteringslagen***..... Finansieringslagen****.....	3:11, 4:10, 8:12, 9:11, 10:9, 13:12, 23:2, 23:4 2 2

* Lag om kontroll av produkter med dubbla användningsområden

** Förordning om kontroll av produkter med dubbla användningsområden

*** Lag om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet

**** Lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall

Artikel 8 – Bestämmelser avseende domsrätt

Varje fördragsslutande stat ska vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa sin domsrätt över de brott som anges i artikel 7.

Artikel 8	Svensk författning	Paragrafer
1.a)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Rekryteringslagen*..... Finansieringslagen**.....	2:1, 2:3 9 6
1.b)	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Rekryteringslagen*..... Finansieringslagen**.....	2:2 9 6
2.	Övriga bestämmelser Brottsbalken..... Rekryteringslagen*..... Finansieringslagen**.....	2:1–3 9 6

* Lag om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet

** Lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall

Artikel 10 – Bestämmelser avseende åtal

Den fördragsslutande stat, inom vars område den brottsmisstänkte finns, ska om staten inte utlämnar honom, undantagslöst och utan oskäligt dröjsmål hänskjuta fallet till sina behöriga myndigheter för lagföring i enlighet med den statens lagstiftning.

Artikel 10	Svensk författning	Paragrafer
	<i>Övriga bestämmelser</i> Rättegångsbalken.....	20:6

Artikel 11 – Bestämmelser avseende utlämning

Fördragsslutande stater ska betrakta brotten i artikel 7 som utlämningsbara sig emellan.

Artikel 11	Svensk författning	Paragrafer
	<i>Övriga bestämmelser</i> Utlämningslagen..... Europeisk arresteringsorder*..... Nordisk arresteringsorder**.....	<i>Övriga bestämmelser</i> 1 och 4 1:3 och 2:2 1:2 och 2:2

*Lag om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

** Lag om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder

Artikel 13 – Bestämmelser om bistånd i samband med lagföring

Fördragsslutande stater ska ge varandra största möjliga bistånd i samband med lagföring av de brott som avses i konventionens artikel 7.

Artikel 13	Svensk författning	Paragrafer
	<i>Övriga bestämmelser</i> Lag om internationell rättslig hjälp i brottmål..... Lagen om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar..... Lagen om en europeisk utredningsorder.....	

Bilaga 3 – Ändringsförslag i förordning om instruktion för SSM

Förslag till ändring i 9a § förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Strålsäkerhetsmyndigheten ska vara en sådan kontaktpunkt som avses i artikel 5.1 i konventionen om fysiskt skydd av kärnämne (SÖ 1985:24).	Strålsäkerhetsmyndigheten ska vara en sådan <i>behörig myndighet</i> som avses i artikel 2A.2b i konventionen om fysiskt skydd av kärnämne (SÖ 1985:24) <i>med beslutad ändring (SÖ 2012:37) samt sådan kontaktpunkt som avses i artikel 5.1 i samma konvention.</i>